NATIONAL LIBRARY
MAR 29 1971
BIBLIOTHEQUE NATIONALE

THE LATVIAN NEWSPAPER FOR CANADA AND U.S.A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi". Business Office: 491 College St. Toronto 174, Ontario, Canada. Editor-in-Chief: KRIŠS SIDARS. Telephones: 921—7121: 465-7902. United States Editorial Offices — New York: Editor — V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A. Chicago: Editor — I. ŠIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A.

LATVIJA
AMERIKA

LATVIEŠU LAIKRAKSTS AMERIKĀ

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi". Atbildīgais redaktors: KRIŠS SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 250, Ont., Canada; tālr. 465—7902. Birojs: 491 College Street, Toronto 174, Ont., Canada; tālr. 921—7121. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U. S. A. Tālrunis 994—7917. Čikagas redakcijas vadītāja: I. ŠIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774—5744. Redaktors Eiropā: V. SKULTĀNS, 605 Offenbach/Main,

20. N-RS | TREŠDIENA, 1971. GADA 10. MARTS | 21. GADS

WEDNESDAY, MARCH 10, 1971 | SECOND CLASS MAILL REGISTRATION NUMBER 2249 | Cena 25 centi

Naudas balvas paturamas

LATVIEŠU NACIONĀLĀS APVIENĪBAS KANADA PĒDĒJĀ VALDES SĒDE PIRMS JAUNĀS PADOMES SESIJAS

LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs ziņoja, ka saņēmis vēstuli ar 600 dol. čekos no pensionāra Jāņa Ķuzes, kurā rakstītājs paskaidro, ka apstaigājis savus radus un savācis iemaksas vēl dibināmajam „simtdolarnieku fondam, kuru ierosina nosaukt par Latviešu fondu Kanadā. Bez viņa paša 100 dol. iemaksājuši Vilis Ķuze, Maija Ķuze, Jānis Ezergailis, Valdis Kusmanis un Jānis Pētersons, visi no Toronto, ar ko LNAK mūža dalībnieku skaits pieaudzis jau uz 26. T. Kronbergs ar gandarījumu uzsvēra, ka nauda LNAK nav vajadzīga šai brīdī, bet būs nepieciešama darbam nākotnē, tādēļ jāpriecājas, ka pamazām arvien lielāks tautiešu skaits to izprot un par līdzekļu nodrošināšanu domā, bet J. Mežaks vērsa uzmanību uz faktu, ka līdzšinējie 100 dol. iemaksātāji galvenokārt ir vecās un vidējās paaudzes piederīgie, rādot priekšzīmi jaunajiem, kuŗi par nākotnes darbu gan skaļi runā, bet atsaucību darbos neizrāda.

Latviešu nacionālās apvienības Kanadā valdes sēdē 2. martā Latviešu namā Toronto Dr. E. Upenieks ziņoja, ka viņa vadītā LNAK komisija Ziemeļamerikas latviešu kultūras fonda darbības noteikumu pārvērtēšanai, kuŗā darbojušies arī J. Mežaks, I. Viksna, Ā. Čops un jaunās paaudzes pārstāve I. Korolkēviča, vienojusies par 9 ierosinājumiem, kuŗi nosūtāmi Amerikas latviešu apvienības kultūras nozarei, bet tie vēl nav galīgā redakcijā, tādēļ komiteja labprāt uzklausītu eventuālus iebildumus un papildinājumus. No līdzīgas komisijas ASV līdz šim nekādi ierosinājumi nav saņemti, tādēļ pagaidām iespējama tikai domu izmaiņa, bet LNAK padomes sesijas laikā Kalamazū paredzētajai abu zemju kopīgajai apspriedei par Kultūras fonda noteikumu eventuālu maiņu praktiski nav nekādas nozīmes, jo, pirmkārt, ierosinājumi savstarpēji vēl nav izmainīti apsvēršanai un, otrkārt, Kanadas pārstāvji LNAK sesijas dēļ šai apspriedē nevar piedalīties.

Necitējot noteikumus sēdē nonolasītajā redakcijā, šīs LNAK komisijas ieteikumi turpmākajai Kultūras fonda darbībai ir šādi: 1) Darbus vērtē un godalgošanai Kultūras fonda sēdē ierosina atsevišķas personas iesniegt ieteikumus attiecīgajām komisijām (darbu īsu satura atstāstījumu un idejisko ,ja grib, arī literārās formas un stila vērtējumu). 5) Apsverot godalgojamos, jāievēro dažādu iepriekšējo kalendāra gadu darbi un veikumi. 6) Godalgošanā īpaši jāievēro, lai darbi nebūtu pretēji latviešu tautas interesēm. 7) Līdzšinējās goda balvas naudas veidā paturamas, bet goda diploms piešķirams arī naudas balvas saņēmējam. 8) Kultūras fondam bez godalgām un pabalstiem jāveicina arī latviskās kultūras attīstība, latviešu draudžu un organizāciju rīkoti konkursi. 9) Kultūras fonds var darbus pasūtināt un izsludināt konkursus par īpašiem tematiem.

Kultūras nozares vadītāja I. Viksna ziņoja, ka visi līdzšinējie LNAK referenti Ziemeļamerikas latviešu kultūras fondā ar mieru pienākumus turpināt, tādēļ valde apstiprināja arī 4 atlikušos referentus, par kuŗiem vēl nebija skaidrības iepriekšējā sēdē: lietiskās mākslas un dailamatniecības nozarē Z. Juršēvski, teātŗa mākslas nozarē A. Mača, humanitāro zinātņu nozarē A. Liepiņu un dabas un tehnisko zinātņu nozarē K. Šleseru. I. Viksna arī ziņoja, ka sagatavoti materiāli ziedojumu vākšanas akcijai Kultūras fonda vajadzībām, kuŗus izsūtīs tūlīt pēc iespiešanas.

Valde galīgā redakcijā pieņēma arī B. Senkēvičas iesniegtos noteikumus par 10.000 dol. lietošanu, kuŗus viņa testamentārā novēlējumā nodevusi LNAK jaunatnes latviskās audzināšanas vajadzībām. Kā jau ziņots, dāvinātāja šo summu šāgada 6. janvārī ieguldījusi Toronto latviešu kredītsabiedrības speciālā kontā, nosaucot šo noguldījumu par „Birutas Senkēvičas fondu pie LNAK". Šī fonda līdzekļu lietošanas noteikumi šādi: 1) Noguldījuma augļus resp. procentus savas dzīves laikā izlietos pati dāvinātāja pēc saviem ieskatiem, turpinot naudas balvu piešķiršanu latviešu skolu beidzējiem u. c. 2) LNAK fonda līdzekļus var sākt izlietot tikai pēc dāvinātājas nāves. Piezīme: Speciālos gadījumos ar dāvinātājas piekrišanu to var darīt arī agrāk, bet ne vairāk kā 10% apmērā no noguldītās summas. 3) Fonda līdzekļi izmantojami: a) balvu piešķiršanai latviešu skolas beigušajiem jauniešiem Kanadā par labākajām zināšanām latviešu valodā; b) atbalstiem skolām, gaidām, skautiem un citām latviešu jaunatnes organizācijām, kuŗas savu nacionālo stāju apliecinājušas vārdos un darbos. 4) Pēc dāvinātājas nāves balvu un atbalstu piešķiršanu izlemj speciāla pašas dāvinātājas izraudzīta un LNAK valdei paziņota 3 personu komisija. 5) Kādam no šīs komitejas locekļiem mirstot, no pienākumiem atsakoties vai esot kavētam piedalīties balvu un atbalstu izlemšanā, atlikušie divi komisijas locekļi izrauga trešo, bet, viņiem nevarot vienoties, iztrūkstošo komisijas locekli izrauga LNAK valde. 6) Nododot šos fonda darbības noteikumus, Biruta Senkēviča paziņo, ka par līdzekļu lietošanas komisijas locekļiem izraudzījusi Tālivaldi Kronbergu, Jāni Mežaku un Dr. Eduardu Upenieku. — Šos noteikumus LNAK valde pieņēma ar pateicību, Birutai Senkēvičai norādot, ka 10 gadu laikā, kopš uzsākusi skolu beidzēju apbalvošanu par labākajām latviešu valodas zināšanām un nacionālo stāju, izdevusi jau vismaz 1000 dol.; šo 10.000 dol. novēlējumu nododot, viņa cer, ka radīsies arī sekotāji viņas piemēram.

Sēdes ievadījumā T. Kronbergs ziņoja, ka saņemtā Ontario provinces jaunā premjēra V. Dēvisa pateicības vēstule uz aizsūtīto apsveikumu sakarā ar ievēlēšanu atbildīgajā amatā, kuŗas beigās premjērs uzsvēris, ka būtu priecīgs saņemt arī latviešu centrālās organizācijas komentārus un ierosinājumus. Turpinājumā T. Kronbergs ziņoja, ka piedalījies Igaunijas valstssvētku sarīkojumos, kaimiņtautu sveicot arī Latvijas konsula Montrealā V. Tomsona uzdevumā, bet nepiedalīsies Toronto rīkotajās vakariņās ar Kanadas ministru prezidentu Trudo, jo nav saņemti nekādi konkrēti solījumi, ka būs izkārtojama baltiešu pārstāvju pieņemšana pie ministru prezidenta, tādēļ augstā dalības maksa 50 dol. labāk ietaupāma, jo praktiski nozīmētu tikai liberāļu partijas financiālu atbalstu, nekā nedodot latviešu interesēm

Par deleģētajiem locekļiem jaunajā LNAK padomē laikā kopš pēdējās sēdes pieteikti J. Skrastiņš (Sv. Jāņa draudze Toronto), G. Brikmanis (DV nodaļa Londonā), E. Bīte (Londonas latviešu kopa), O. Zvirgzdgrauds (DV nodaļa Toronto), K. Znotiņš (Toronto latviešu kreditsabiedrība), V. Bernāts (Vindzoras latviešu biedrība) R. Bērziņš(Londonas latviešu kreditsabiedrība), A. Sproģis (Sv. Andreja draudze Toronto) un H. Vilks (Hamiltonas latviešu kreditsabiedrība). T. Kronbergs ziņoja, ka LNAK padomes prezidijs pieņēmis valdes izstrādāto darba sekas projektu jaunās padomes pirmajai sesijai 13. un 14. martā Toronto, kuŗa kopā ar citiem sesijas materiāliem jau izsūtīta visiem padomes locekļiem. I. Alksnis informēja, ka izgatavojamam darbības pārskatam saņemti labi savus pārskatus iesūtījušas citu pilsētu draudzes un organizācijas, bet vēl daudz trūkst no Toronto, arī LNAK informācijas nozares darbības pārskats. Viņš materiāli jau nodoti spiestuvei. Īsas pārrunas vēl iznāca par LNAK padomes sesijas vietu, B. Senkēvičai izsakot dzirdētu neapmierinātību par to, ka sesijai nav izraudzīts Latviešu nams Toronto, taču valdes vairums bija ieskatos, ka iespēja uzņemt LNAK padomes locekļus dodama visiem latviešu sabiedriskiem namiem, bet T. Kronbergs atzina, ka daudz nozīmīgāk būtu, ja sesijas pārmaiņus notiktu dažādās pilsētās, taču praksē pierādījies, ka padomes locekļi „ir slinki braucēji, ja sesija notiek ārpus Toronto".

Tā kā šī bija pēdējā LNAK valdes sēde pirms jaunievēlētās 10. padomes 1. sesijas, kas 13. martā plkst. 10 rītā sāksies Sv. Jāņa baznīcas telpās, bet turpināsies 14. martā plkst. 10 rītā DV namā Toronto, priekšsēdis T. Kronbergs pateicās valdes locekļiem, nozaŗu vadītājiem un referentiem par labu sadarbību aizvadītajā darba gadā. Šai pēdējā sēdē arī valde bija ieradusies pilnā sastāvā. Bez priekšsēža T. Kronberga sēdē piedalījās vicepriekšsēži A. Rāviņš un K. Tannis, sekretārs I. Alksnis, kasieris J. Skrastiņš, biedrzinis E. Upenieks un valdes locekļi J. Mežaks, Dr. A. Šteins un G. Liepiņš, nozaŗu vadītāji K. Priedītis, I. Viksna un A. Martinsone un revīzijas komisijas locekļi B. Senkēviča un J. Rolavs.

Vē.

Toronto korporāciju kopas paplašinātais literārais vakars 28. februārī Latviešu namā bija pulcinājis vairāk par 200 apmeklētāju. Vakara referents Evalds Lejiņš (augšējā uzņēmumā vidū) interesantā stāstījumā pakavējās pie sava ceļojuma pa orienta zemēm, izrādot paša uzņemto krāsu filmu un diapozitīvus. Publika ar lielu interesi sekoja interesantajam priekšnesumam, kas ilga divarpus stundas.

Foto: J. Līgers

Kas slēpjas aiz akcijas „Rīga"?

„Latvija" (Vācijā) savā 6. marta numurā ziņoja, ka Rietumvācijā satraukumu radīja 7 gadus vecā skolnieka Michaela Lūmera nolaupīšana Nīderbachenā pie Bonnas karnevāla laikā. Rožu pirmdienā. Nolaupītāji par zēna izpirkšanu pieprasīja 200.000 markas. Bet tā kā zēna tēvs kā autobusa šoferis nopelna tikai 800 markas mēnesī, tad izpirkšanas naudu piešķīra Ziemeļreinas - Vestfāles valdība no valsts kases.

Pēc zēna pazušanas kāds vīrietis piezvanīja Michaela Lūmera skolotājai. Viņš uzdevās, ka runā akcijas grupas Rīga uzdevumā un lūdza ziņot vecākiem, tikai ne policijai, citādi zēnu nogalināšot.

Protams, tūlīt zēna meklēšanu sāka arī policija Bonnas policijas prezidija vadībā. Tur paskaidroja, ka par kaut kādu pretestības grupu „Rīga" policijas prezidijā nekas nav zināms.

Zēna nolaupītāji sazinājās ar Minchenes advokātu Pečki, kuram Bavārijas valdība nodeva pieprasītās 200.000 markas, bet norunātajā laikā un vietā zēna nolaupītāji neieradās. Tad atbrīvošanas akcijā iesaistījās otrs advokāts Tils Burgers. Viņš izņēma no Bavārijas zemes bankas 200.000 markas un vairīdamies no policijas sekotājiem, tāpat žurnālistiem 26. februāŗa vakarā Michaelu Lūmeru izpirka. Armijas lidmašīna zēna māti nogādāja uz Mincheni un kopā ar zēnu policijas pavadībā aizveda mājās. Zēns bija sasaldējies un ar viegļu gripu to nogādāja slimnīcā.

Kas nolaupītāji īsti bijuši, vēl nebija atklāts. Sākumā viņi uzdevās, ka runā no ārzemēm, pieņēma, ka zēns atrodas Beļģijā. Tad kā pierādījumu pie telefona pielaida arī pašu zēnu, un lai pierādījums būtu pilnīgi skaidrs, tad iepriekš nodeva zēna gumijas zābakus, kuŗus Lūmerte atzina par sava dēla zābakiem.

Zēna nodevējs un naudas saņēmējs advokātam paskaidroja, ka viņš piederot politiskai grupai, kas esot „nacionāla un arī sociāla", bet izvairijies minēt vārdu nacionālsociālistiska. Iepriekš pa telefonu advokāts sarunājies ar citiem zēna nolaupītājiem, pie tam divi runājuši ar ārzemju akcentu.

Viņš atzinās, ka Lūmeru nolaupījuši aiz pārskatīšanās, jo bijis izplānots nolaupīt amerikāņu konsula dēlu Bonnā. Zēna nodevējs, uz advokāta lūgumu 25.000 markas atstājis Burgeram apcietināto palīdzībai.

Vairākos vācu laikrakstos parādījās Vācu preses aģentūras (dpa/UPI) sniegtā ziņa, ka Lūmerta nolaupīšanā piedalījusies kāda trimdas latviešu labo ekstrēmistu grupa kopā ar vāciešiem. Liekas, ka vācu žurnālistus maldinājis Rīgas vārds. Kamēr zēna nolaupītāji nav noķerti, šo ziņu nevar ne apstiprināt, ne arī atsaukt. Var gan teikt, ka Rietumvācijā labo ekstrēmistu grupas latviešu vidū līdz šim nebija.

TKK paplašinātajā literārajā vakarā prāvestu B. Fedderu (uzņēmuma labajā pusē) sveic literārā vakara vadītājs J. Rubenis (vidū) un vakara referents E. Lejiņš. Foto: J. Līgers

Latvju enciklopēdija angļu valodā

Nacionālā fonda valde katra gada sākumā pieņem darba plānu, kuŗu tad iespēju robežās līdz gada beigām īsteno. Šāgada darba plānā pirmajā vietā izvirzīti izdevumi svešvalodās: publikācija angļu valodā par Viktoru Kalniņu un citiem ieslodzītajiem latviešiem Pad. savienības soda nometnēs. Tāpat turpinās izdevumus arī zviedu valodā.

Nacionālā fonda valdes izstrādātais darba plāns 1971. gadam prasījis 50.000 zviedru kronu lielu budžetu, kāds arī paredzēts ieņēmumos un izdevumos. Ieņēmumi paredzēti no Fonda atbalstītāju gada maksām, ziedojumiem un izlozes, ko rīkos visas brīvās pasaules apjomā.

Izdevumi paredzēti biļetenu izdošana angļu, vācu, špāņu, zviedru valodās, tāpat vēstuļu formāta avīzes iespiešanai četras reizes gadā okupētās Latvijas vajadzībām. Paredzēts sagatavot izdevumu zviedru valodā par Baltijas valstu sūtniecību Stokholmā nodošanu 1940. gadā Pad. savienībai, izdevumu angļu valodā par Viktoru Kalniņu un citiem latviešiem, kas ieslodzīti padomju soda nometnēs. Tāpat iecerēts arī izdevums anagļu valodā par iedzīvotāju pārmaipām okupētajā Latvijā, pamatojoties uz oficiālajiem tautas skaitīšanas datiem un citiem materiāliem.

Šogad paredzēts veikt priekšdarbus Latvju enciklopēdijai angļu valodā. Turpinās arī atbalstīt latviešu darbu izdošanu svešvalodās un atbalstīs dažādus latviešu izdevumus, tāpat mākslas un kultūras pasākumus.

Darbu un izdevumus prasīs ziedojumu zīmju — loterijas biļešu sagatavošana un izplatīšana, kādām vajadzībām paredzētas 6200 zviedru kronas.

Nacionālajam fondam atbalstītāju atrodas visās valstīs, bet ārpus Eiropas lielākā grupa liekas Austrālija, kas pērngad devusi 2000 dol.

LNJAK kongress notiks Montrealā

Latviešu nacionālās jaunatnes apvienības Kanadā valde 28. februāŗa sēdē Toronto vienojās, ka apvienības 17. kongress rīkojams laikā no 8.—11. oktobrim Montrealā, kongresa laikā šoreiz paredzot arī sporta sacensības. Līdzīgi iepriekšējiem gadiem, LNJAK arī šovasar piedalīsies Jaunatnes un draudzības dienu organizēšanā Niagarā, kuŗas paredzētas 24. un 25. jūlijā. Apvienības organizētajam kopīgajam braucienam mazautobusos uz Divreizdivi nometni Kalifornijā dalībniekiem jāpieteicas līdz 1. maijam pie LNJAK valdes priekšsēža Juŗa Zivtiņas (70 Forest Manor Rd., Apt. 813, Willowdale, Ont.; tālr. Toronto 491-5564), bet līdz 18. jūlijam jāiemaksā 50 dol. ceļa izdevumiem. Izbraukšana no Toronto paredzēta 18. augustā, atgriešanās pēc 4 nedēļām.

A. Aukmanis ziņoja, ka Londonas latviešu jaunatnes pulciņam Sakta ievēlēta jauna valde, kuŗā darbojas priekšsēde Irēna Pavlovska, viņas vietnieks Valdis Bite, sekretārs Jānis Tesvins un kasiere Astrīda Pētersone. 15. maijā pulciņš nolēmis rīkot balli. Montrealas latviešu jaunatnes pulciņš jau 27. martā savukārt rīko „kafejnīcu" jautra vakara veidā, programmā piedaloties Dacei Štauverei, ģitāristam Miķelim Akerbergam no Nujorkas un populārajam Nudžersijas trio „Trīs no Pārdaugavas". Tuvāku informāciju par šo sarīkojumu sniedz Valdis Miķelsons Montrealā.

Ģimnazistu grupa Toronto latviešu tautas augstskolas sestdienas ģimnazijas rīkotā talantu vakarā savos glītajos skolas tērpos ar Guntu Laugi vidū, kas šoreiz redzama tautas tērpā. Uzņēmumā vēl redzamas: B. Bubesa, L. Marsone, S. Leimane, B. Kampē, A. Kalniņa un I. Andžāne. Foto: J. Līgers

Jānis Zariņš

Kad 15. un 19. divizija satikās

Pēc divu mēnešu nepārtrauktām atkāpšanās cīņām no Volchovas beidzot, 13. martā, 19. divīzija novirzījās no Ostrovas šosejas pa kreisi. Visi bijām pārliecībā, ka ejam atpūtā, kura bija tik ļoti vajadzīga. Karavīri bija pārguruši no sala, negulēšanas un no pavisam nepietiekamā sausā uztura Kad bijām nogājuši kādus divdesmit kilometrus austrumu virzienā, sajūta bija tāda, ka pārgājienu laikam neveiksim. Mūsu baterija apmetās Medvēģeva sādžā, kalna galā un no kura varēja pārredzēt Veļikajas upi, trīs kalnu grēdas un augstieni. Vienam no šiem kalniem karavīri tūliņ deva vārdu „Zilais kalns", tad „Baznīcas kalns" un „Slīpais kalns". Divu kalnu aizmugurē, kur atradās ciems, apmetās pirmā pulka kājnieki, bet no tā pa labi otrais pulks. Trešais pulks palika rezervē. Pa labi no otrā pulka novietojās tikko atnākušās 15. divīzijas vienības. Dažas šīs divīzijas vienības vēl atradās pārgājienā un nebija vēl ieradušās.

19. divīzija bija smagi cietusi. Faktiski tajā bija tikai trešā daļa no sastāva. Arī 15. divīzija bija ievērojami cietusi, sevišķi kad tā bija izkliedēta pa vācu vienībām. Mūsu vienībā, Grāveļa artilerijas diviziona trešā baterijā bija palikuši tikai divi lielgabali no četriem, kas bija Volchovā. Vienu aizdevām vācu 27. divizijai, bet otrs ceļā sabojājās, ko aizveda labošanai. Visi vēlējās nomazgāties. Utis rāpoja pa visu miesu. Kādreiz, grāvī guļot, redzēju karavīru, kam visas frenča un bikšu vīles bija apklātas ar biezu utu kārtu..

Pirms iešanas uz sardzes pirti mūs pārmeklēja ārsts leitnants Saulītis. Biju zaudējis tieši vienu trešo daļu no sava svara, bet daudzi vēl vairāk. Jau vairāk kāne-dēļu sajutu, ka mutē kustās gandzi vēl vairāk. aJu vairāk kā nezobi vitamīnu trūkuma dēļ izkrīt. Ūdens un ziepes deva labu sajūtu. Visi priecājāmies kā mazi bērni! Pēc pirts saņēmām jaunu apakšveļu — vida. Vecā bija netīra kā zeme, tā noplīsusi, ka grūti bija pateikt, kas tas par veļas gabalu. To vienkārši aizmetām prom. „Vaļinku" vietā, no kuriem bija pāri palikušas gandrīz tikai pazoles,dabūjām jaunus zābakus. Bikses, frencis un mētelis, kuŗi arī bija vienās skrandās, tomēr netika apmainīti. Atī ausainā cepure bija bēdīga, bet citas nedeva. Vienīgi Latvijas armijas bruņu cepure, kuŗu dabūju Jelgavā, jo visas vācu kaskas manai galvai bija par mazām, vēl dūšīgi turējās, kaut arī ložu un šķembu ieskrambāta.

Pēc labas maltītes likos gultā. Bet kājas sāka dedzināt kā ugunī. Norāvu jaunās zīda zeķes un nu ieraudzīju utu kaudzes, kas rāpoja pa manām kāju pēdām. Izrādās, ka utis pa zīda veļu slīd uz leju, kur visas sakrīt zeķēs. Izpurināju zeķes uz karstās krāsns un kad šī procedūra bija nokārtota, devos atpakaļ gultā. Pēc tam iemigu. To pašu darīja visi pārējie.

Kad pāris stundas bijām gulējuši, zvanīja diviziona adjutants Ed. Tīdemanis un paziņoja, ka jāierīko pirmās līnijas novērošanas punkts un jāpiešauj divīzijas baterija. Dabūju divus sakarniekus ar telefonu, vienu „funkistu" un devos uz norādīto vietu. Kapteiņa Aboltiņa bataljons bija norīkojies Čorni sādžā. Satiku vecu paziņu no Smiltenes laikiem, leitnantu Jēkabu Palmbachu, kas bija Aboltiņa adjutants. Kad piecēlu Aboltiņu no miega, viņš bija gluži noskaities: „Ko, jāpiešauj lielgabali? Karavīriem vajaga atpūtas, arī pats esmu noguris kā suns!"

„Pavēle paliek pavēle. Lūdzu, parādiet uz kartes, kur jūs gribētu artilērijas sprostus. Tas viss. Tad vairāk netraucēšu."

Viņš stīvi piecēlās un parādīja sprostus abās pusēs „Zilajam kalnam". Gājām uz kalnu, kas bija no sādžas apmēram vienu kilometru tās kreisajā pusē. Uzejot uz kalna, satiku arī Ormani no pirmās baterijas un virsleitnantu Piksi no kapteiņa Mateāsa diviziona 15. divizijā. Tā kā bija jau vēla pievakare, tad sākām darbu, lai līdz tumsas iestāšanās mērķi būtu piešauti. Kalnā un ar tālskatu meklēju labākās vietas. Kad izšāvām pirmo šāvienu pa-

Toronto latviešu b-bas telpās visai rosīgi turpinās bridža spēles. Uzņēmumā no kreisās: Latviešu virsnieku apvienības Kanadā valdes pr-dis A. Augulis, Z. Augulis, V. Dzērvītis un B. Plūme izšķirējā spēlē.
Foto: J. Ligers

matvirzienā, ievēroju, ka no krūmiem izlien karavīri, apmēram rotas sastāvā. Ziņoju par to virsleitnantam Piksim. Visiem mums bija šaubas, ka tie varētu būt krievi, jo pēc ziņām, ko saņēmām no priekšniecības, saskare ar ienaidnieku varētu notikt tikai pēc divām dienām..

Kad beidzot skatījāmies neziņā, piepeši no meža saņēmām ložmetēju uguni. Nu bija skaidrs — krievi! Ziņojām uz divizionu. Tie neticēja. Piesaucu kapteini Aboltiņu pie telefona. Arī viņš neticēja. Uz ātru roku piešāvām mērķus un gatavojāmies pazust, jo 6 vīri uzbrukuma gadījumā ar dažām šautenēm un mašīnpistolēm nevarētu stāties pretim rotai krievu. Otrkārt, ja viņi nonāktu kalna galā, tad atpakaļceļā viņi mūs nolasītu vienu pēc otra, ejot pa šauro ieleju. Aizejot sādžā lūdzu kapteini Aboltiņu ticēt un izsūtīt posteņus. Beidzot viņš tam piekrita.

Līdz ko posteņi un priekšgrupas bija izgājušas, sākās pirmā apšaudīšanās. Arī 15. divīzijas rajonā bija dzirdama apšaudīšanās. Otrā dienā ieradās pārējās vienības un jau vēlā pēcpusdienā notika pirmais krievu uzbrukums.

16. martā pirmo reizi krievi uzbruka visā frontē. Šo dienu tad nu nosauca par Leģiona dienu.

LATVIJA

20. N-RS TREŠDIENA, 1971. G. 10. MARTS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO

Atbildīgais redaktors (dzīvokli un vakaros): Krišs Šīdars, 34 Pasadena Gardens, Toronto 325, Ontario; tālr. 766—2261.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības izmāt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne tatrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par mēnesi $2.50, 3 mēn. $6.00, 6 mēn. $11.50, 1 gadu $21.00. Atsevišķa numura cena 35 centi. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.20, bet tekstā $4.20—$8.40 par 1 collas slejas telpu.

TRACIS AP NOLAUPITĀM OBLIGACIJĀM

Berlīnē vēl turpinājās cīņas, Hitlers bija vēl dzīvs, bet iebrūkošo vienību krievu komandantam pirmās domas saistījās ar kara laupījumu bankās, — tā raksta Rietumvācijā iznākošais nedēļas žurnāls „Der Spiegel". Komandanta pavēle Nr. 1 bijusi: „Visi banku seifi ir nekavējoties aizzēģelējami". Drīz pēc tam banku velvju saturs pārvests uz padomju galveno mītni Karlshorstā.

Tik tālu viss, liekas, bijis „normāli" par ieguvumiem no Berlīnes banku iecirkņa, bet neparasti gan tas, ka tagad, pēc 25 gadiem, Nujorkā un citur parādījušies pārdošanā Vācijas valsts ārzemju parādzīmes un rūpniecības vērtspapīri-obligācijas, to vidū arī tā sauktie Owen D. Yong aizdevuma, kas vēl nebija dzēsti 327 miljonu marku vērtībā. Tie bija raduši pēc Pirmā pasaules kara, atjaunojoties Vācijas saimnieciskai rosībai, sākumā pat esot daudz lielākai summai. Bet tagad pasaules lielpilsētu biržās piedāvā pirkt arī „vērtspapīrus", kuŗiem jau sen makulatūras vērtība un kas bijuši jau dzēsti. Vācu saimnieciskās pārvaldes nu mēģina gūt skaidrību šajā chaosā, tagad apstrādājot un pārbaudot visu šo cirkulācijā esošo vērtspapīru tiešīgumu. Pārbaudītāji daļu no šiem papīriem nosaukuši par „sputņiem", pārējos par „melnajiem pēteriem".

Ir baumas, ka krievi Vācijas valsts bankā iegūtās obligācijas savā laikā izmetuši uz ielas, kā arī izlietojuši kafijas vārīšanai. Parādzīmju pieteikumi iekasēšanai pienāk no dažādiem kontinentiem un valstīm. Bieži par tiem pašiem seriju numuriem interesējas kā no Arabijas, tā Šveices un pašas Vācijas pilsētām. Ir arī paskaidrojumi, ka „vērtspapīri" visus šos gadus bijuši iemūrēti kaut kur Meksikā, aprakti Vietnamā un tamlīdzīgi, tādēļ tikai tagad pieteikti reālizēšanai.

Kā Berlīnes pilsētas un garnizona pirmais padomju kara komandants minēts 1904. gada 1. aprīlī Pēterburgā dzimušais Nikolajs Bērzzariņš, kas bijis komūnistu partijas biedrs kopš 22 gadu vecuma un sarkanarmijā uzdienējis ģenerālpulkveža pakāpē. Šis latviešu bolševiks, ar Krievijas pēdējā cara priekšvārdu, nēmis nelabu galu turpat Berlīnē autokatastrofā jau 1945. g. 16. jūnijā un apbedīts Novodevičjes kapsētā Maskavā. Bet austrumberlīnieši viņa piemiņai tikuši pie nelāga ielas nosaukuma — grūti izrunājamā — Bērzzariņš Strasse.

POLIJAS VĀCIEŠI IZCEĻO

Pēc Rietumvācijas preses ziņām vāciešu izceļošanas vilnis no Polijas sakarā ar nesen noslēgto Bonnas-Polijas līgumu kļūst arvien lielāks. Vācu sarkanais krusts, kas katru izceļotāju pie robežas sagaida, paredz, ka aprīlī to būs ap 6000 mēnesī. Februārī ik ģimenei izsniegtā palīdzība caurmērā bijusi ap 4000 vācu markām. Katrs saņem satiksmes biļetes tālākam ceļam, tiek nokārtota bagāžas pārsūtīšana un dokumentu izsniegšana. Poļu iestādes apsolījušas atzīt piederību vācu tautības grupai arī gadījumos, ja izceļotāji prot vienīgi poliski un var pierādīt, ka viņu vecāku ģimenes valoda bijusi vācu. Bet reizē ir arī nosacījums, ka nepieciešamā radniecība Rietumvācijā ir vai nu vecāku, vecvecāku vai bērnu radniecība, neatzīstot „onkuļus" un „tantes" un māsīcas vai tml. Atzīmējams arī, ka poļi neinformē tos, kam tiesības izceļot, bet tas atstāts pašu vāciešu ziņā.

RĪGĀ NEKAS NAV BIJIS ZINĀMS

Frīdrichu Vialonu tiesās 13. aprīlī Koblencā, Vācijā. Pensionētais agrākais vācu okupācijas laika darbinieks Rīgā turēts aizdomās par vīltus zvērestu jau kopš 1963. g. marta, kad liecinājis kādā nacistu prāvā, ka nekā nav zinājis par žīdu vajāšanas akcijām, kaut gan bijis tīk atbildīgā amatā kā „Ostland" pārvaldē Rīgā. Presei līdz tiesas izmeklēšanas nobeigumam jaunākā informācija nav izsniegta.

STAĻINS ATKAL GODĀ

Pad. savienībā atkal iedrošinās godināt agrāko Kremļa diktātoru Staļinu. Reutera aģentūra no Maskavas ziņo, savukārt atsaucoties uz laikraksta Zarja Vostoka informācijas, ka Gori pilsētā, kas ir Staļina dzimšanas vieta, pilsētas jaunizbūves plānā paredzēts „Staļina prospekts". Tas veidos Gori jauno centru, kur atradīsies galvenās iestādes un pat 5 piecstāvu dzīvokļu nami. —bi—

Kā jāpieprasa Medicare pabalsti?

NORĀDIJUMI VECO ĻAUŽU APDROŠINĀŠANAS JAUTĀJUMA

Amerikas latviešu apvienības aprūpes birojs veco ļaužu apdrošināšanas jautājumā informē:

Kas tiesīgi saņemt Medicare pabalstu? — Šogad ar savu dzimšanas mēnesi ārstēšanās izdevumu apmaksas tiesības uz Medicare likuma pamata iegūst 1906. gadā dzimušie. Medicare likurs nosaka, ka minētā gadā dzimušās personas tiesīgas uz pabalstu, ja tās strādājušas Soc. security paklautā darbā vismaz 12 gada ceturkšņus (3 gadus), ja tām ir atlauja palikt šai zemē uz pastāvīgu dzīvi un ja tās ASV nodzīvojušas nepārtraukti 5 gadus. Tās nedrīkst būt sodītas par pretvalstisku darbību un nedrīkst piederēt kādām subversīvām organizācijām. Ārstēšanās izdevumus apmaksā neatkarīgi no strādāšanas algotā darbā un neatkarīgi no pensijas saņemšanas. Netiek ņemts vērā arī personas mantiskais stāvoklis.

Pret ko Medicare apdrošina? — Veco ļaužu ārstēšanas likumam ir 2 daļas. Galvenā jeb A-daļa (Hospital Insurance) ir apdrošinājums pret slimnīcu un veselošanās namu (Nursing Home) rēķiniem. Šai daļai likums ikvienu paklauj automatiski un par šo apdrošinājumu nekas nav jāmaksā.

Medicare B-daļa (Medical Insurance) ir apdrošinājums pret ārstu rēķiniem. Šī daļa nav obligāta. Tiem, kas uz šo apdrošinājumu piesakās, ir jāmaksā $5,30 mēnesī, kas ir puse no šī apdrošinājuma pilnas mēnešmaksas. Otru pusi samaksā valsts. Pensionāriem mēnešmaksu atvelk no pensijas izmaksām. Kam pensiju nav, maksājums jākārto pašam, maksājot ik pa 3 mēnešiem uz priekšu. Personas, kuŗas nav nostrādājušas obligāto gada ceturkšņa skaitu, var saņemt vienīgi Medicare B-daļas apdrošinājumu. Tā kā par B-daļas apdrošinājumu ir jāmaksā tikai puse no mēnešmaksas, nav ieteicams no tā atteikties.

Nevilcināties ar pieteikšanos uz Madicare apdrošinājumu. — Lai ar dzimšanas mēnesi varētu saņemt apdrošinājuma izmaksas, ir jāreģistrējas dzīves vietai tuvākā sociālās aprūpes iestādē. Pieteikšanos var izdarīt 3 mēnešus pirms dzimšanas mēneša. Ieteicams ar reģistrāciju nevilcināties un pieteikties pirms sava dzimšanas mēneša, lai nebūtu jāzaudē vajadzības gadījumā valsts izmaksas.

Ko samaksā Medicare un kas jāmaksā pašam apdrošinātam? — Visus ārstēšanās izdevumus valsts nesamaksā, daļa no tiem jāsedz pašam apdrošinātam. Sākot ar šo gadu ir paaugstināta pašam maksājamā daļa — slimnīcas rēķinu līdzšinējo pirmo $52 vietā ir jāmaksā $60. Pārējo samaksā Medicare. Sākot ar 61. dienu līdz 90. dienai līdzšinējo $13 vietā apdrošinātam jāpiemaksā $15 diennaktī un no 91. līdz 150. dienai $30 līdzšinējo $26 vietā. Atveseļošanās namos (Nursing Home) par pirmām 20 dienām nav nekādu piemaksu. Sākot ar 21. līdz 100. dienai līdzšinējā piemaksa paaugstināta no $6.50 uz $7,50 diennaktī.

B-daļā apdrošinātajiem par ārstu pakalpojumiem pašiem jāsamaksā kalendāra gada laikā pirmie $50 un no atlikušās rēķina summas 20% Pārējās 80% samaksā valsts.

Kur labāk apdrošināties pret to daļu, ko valsts nesamaksā? — Pret valsts Medicare pilnīgi nesamaksātiem rēķiniem var labi apdrošināties Amerikas latviešu palīdzības fondā, kam ir īpašs veco ļaužu apdrošinājums — Medicare-Papildinājumu plāns. Šim plānam tāpat kā valsts Medicare ir 2 daļas: A-daļa palīdz samaksāt no slimnīcu rēķiniem pirmos $60. Sākot ar 61. dienu līdz 90. dienai ārstējoties slimnīcā fonda plāns vēl piemaksā $15, bet no 91. līdz 150. dienai $30 diennaktī. No 151. līdz 180 dienai fonds sedz visus izdevumus maksājot līdz $60 diennaktī. Atkopjoties atveseļošanās namos (Nursing Homes), fonds, sākot ar 21. līdz 100. dienai maksā $7.50, bet no 101. līdz 160. dienai $15 diennaktī. Tāpat B-daļā apdrošinātiem kalendāra gadā samaksā pirmos $50 un 20% no atlikušās ārstu rēķinu summas. B-daļa apmaksā arī ambulatoriskas veselības pārbaudes, nelaimes gadījumu ambulatorisku ārstēšanu, terapijas u. c.

Neskatoties uz iepriekš minētiem maksājumu paaugstinājumiem, Fonda Medicare - Papildinājumu plāna A-daļā pret slimnīcas rēķiniem apdrošinātiem mēnešmaksas ir tikai $2. Ievērojot, ka B-daļa apmaksā arī ambulatorisku ārstēšanos, kas ir liels un ļoti vērtīgs apdrošinājums, mēnešmaksa par to ir samērā zema — $2,90.

Salīdzinot ar veco ļaužu apdrošinājumu plāniem apdrošināšanas sabiedrībās, Amerikas latv. pal. fonda plāns ir nevien lētākais, bet arī ar plašāku ārstēšanās izdevumu apmaksu lauku. Pieteikšanās Fonda Medicare - Papildinājumu plānā jāizdara ar īpašu veidlapu (F-65), kas līdz ar tuvāku informāciju pieprasāma fonda darbvedībai — Latvian Relief Fund of America, Inc., P.O. Box 8857, Philadelphia, Pa. 19117, Fonda pārstāvjiem vai arī ALAs aprūpes birojam — American Latvian Association, Suite 913, Shoreham Building, 806 15th St., N.W., Washington, D.C. 20005.

(85. turpinājums)

Laikam arī ne. Bet tas viņu nekavēja pēc dziļākās ticības un pārliecības Uguni un nakti rakstot būt marksistam. Un tā notiek jauns paradokss: dzejnieks nebija partijas biedrs, kad vēl ticēja tās mērķiem, bet kļuva par partijas biedru un Centrālkomitejas locekli, kad tās mērķiem vairs neticēja. Izskaidrojums? Pārprasta lojalitāte, varbūt.

— Kāds būtu šī atskata iznākums, résumé? Tas skan tā: Rainis, Uguni un nakti rakstot, bija pārliecināts marksists, kuŗš Latvijā bija ievedis marksistisko literātūru, bija propagandējis marksismu un līdztekus vajājis nacionālos pasākumus. Tas, savukārt, nevarēja neatspoguļoties Ugunī un naktī, kaut tai bija jābalstās uz Pumpura nacionālās varoņa poēmas. Līdz ar to iezīmējās varenais latvju gleznotāja Jāņa Kugas siluets. Gleznotājs ar savu mākslu un saskaņā ar tautas jutoņu un ticību tās tiesībām Raiņa marksistiskos nodomus pārvērta nacionālā mākslas īstenībā, latvju tautai paškiŗot ceļu nevis uz saplūšanu ar krievu proletāriātu, bet uz neatkarīgu nacionālu eksistenci.

Taču pirms ielūkojamies ciešāk, kā Kuga to panāca, jāiepazīstas ar to, kādiem paņēmieniem Rainis drāmā bija nodomājis īstenot savus marksistiskos mērķus.

Rainis „seno dziesmu" centās ietērpt „jaunās skaņās". Šim nolūkam viņš izmantoja vispirms Spīdolu, pārkausējot pumpurisko raganu Spīdalu politiskā cīnītājā Spīdolā. Bez „jaunām skaņām" nepalika arī Lāčplēsis, kuŗš pēdējā cēlienā pievēršas Spīdolai, uzticot tiešī viņai rūpēties par Laimdotu.

To atklāti paust, protams, nebija iespējams cenzūras dēļ. Atlika Spīdolu pirmajos četros cēlienos maskēt gan par aklu dabas spēku, gan par kaislu iekāri, gan par atriebību, bet allaž un vienmēr par pārvarīga skaistuma simbolu.

Tā Rainis savu maskēto Spīdolu, cenzūras nenokautu un nesakroplotu, izvada līdz izšķirējam pēdējam cēlienam, kur tā, kaut visai uzmanīgi un piesardzīgi, atklāj savu īsto būtību.

Andreja Pumpura Spīdala ir kaislībās par raganu kļuvusi jaunava, ko Lāčplēsis atbrīvo no saistībām ar Nelabo, un kas, no postīgās kaisles atpestīta, laimīgi apprec varoņa draugu — Koknesi.

Ne tā Raiņa Spīdola. Rainis savu Spīdolu pārvērtis līdz nepazīšanai, viņš to pacēlis augstāk par Laimdotu — Latviju. Dzejnieks Spīdolas labad mainījis pat taisnā latvju varoņa tēlu.

Pumpura Lāčplēsim ir tikai viena lojālitāte — lojālitāte pret Laimdotu, lojālitāte pret Latviju. Raiņa Lāčplēsim, turpretim, ir dalīta lojālitāte, viņam ir divi lojālitātes: viena pret Laimdotu, otra pret Spīdolu, pie tam lojālitāte pret Spīdolu ir augstākas dabas nekā lojālitāte pret Laimdotu.

Pirms iziešanas cīņā pret Melno bruņinieku (cārisko despotiju) Lāčplēsis Laimdotai saka:

Tu mana laime, no mūžiem man dota,
Tev paliek manas sirds!

Taču nākošajā teikumā viņš svinīgi pasludina:

Spīdola, sargi viņu un vadi zemi,
Tev paliek mana dvēsele un gars.

Vārdi sirds, dvēsele un gars ir īpaši izcelti retinātiem burtiem. Tik svarīgi tie dzejniekam likušies. Bet kas ir vairāk: sirds, no vienas puses, vai dvēsele un gars, no otras?

Sirds (kardia, cor, coeur) ir jūtu spējas un tikumisko izjūtu kopība pretstatā garam, saka Littré vārdnīca. Tā tas ir arī latviešu valodā, kur tautas mutē runā par labu, ļaunu, mīkstu, cietu sirdi un tautasdziesma saka:

Prātam tika tā meitiņa,
Sirdei vis nemīlēja;
Būtu sirdei mīlējusi,
Būtu mana līgaviņa. (Barona un Visendorfa Latvju dainas, 11396)

Sirds tautas mutē identificējama ar jūtām, pretstatā prātam. Bet kā ir ar dvēseli, kā ir ar garu? Vai tie ir sinonimi, vai katrs nozīmē savu?

Visās mums pazīstamās valodās pastāv abi vārdi: grieķu psyche—pneuma, latīņu anima—spiritus, franču âme—esprit, angļu soul—spirit, vācu Seele—Geist, krievu dušā—duch.

Dvēsele? Jau Aristotelis atzinis, ka „drošu ziņu iegūšana par dvēseli ir grūtākā lieta pasaulē" (De anima, I, 1, 10) Vai tā ir matērija, kā iedomājas Lukretijs, vai immateriāla, kā ticēja Platons un Dekarts? Izsijājot šos vārdus vārdnīcu kretulī, secinām, ka latviešu valodā vārds nāk no vārda dvest, dvaša, proti: no dzīvības principa, gluži kā sanskritu valodā. Un gars? Gars ir dvēseles saprātīgākā, intellektuālākā dvēseles daļa.

Rainis ar Lāčplēša muti atzīst, ka viņa sirds, proti jūtas, pieder Laimdotai, kamēr viņa esmes dzīvības princips — dvēsele un tās apzinīgākā daļa — gars pieder Spīdolai — tai vienīgajai būtei drāmā, kuŗai Rainis varēja uzticēt tēlot to ideoloģiju, kuŗai pats bija kalpojis jau desmit gadu. Dzejnieks tieši viņai, Spīdolai, uztic cildāko no visiem pienākumiem — sargāt un vadīt Latviju. Tas ir traģiskākais pārpratums lugā. Tas, kas cīnās par Laimdotu, nevar vēlēties to paklaut Spīdolai, jo Spīdolas sarkanā valstība ir baigāka par ļaunāko Melnā bruņinieka elli. Melnais gribēja latvju tautu verdzināt, Sarkanais — latvju tautu kā tautu iznīcināt.

Kā uz to reaģēja tauta? Vai viņa pieņēma Raiņa simbolu tā, kā viņš bija iecerējis? Nē. Mūsu literātu un teātrinieku vairākums, sākot ar pašu pirmo — Duburu, Spīdolu iztulkoja kā kultūras simbolu. Tas, diemžēl, nepārliecina. Ja Spīdola būtu apolitiskās kultūras simbols, tad dzejniekam nebūtu nekādas vajadzības to slēpt aiz akultūrālas untumainas, pat asinskāras iegribu maskas. Kultūrai arī nav uzticama zemes sargāšana. Kultūra ir pati sargāma, tāpat kā bija darījis Aischils, vispirms aizstāvot tēviju pret iebrucējiem, tad tai dāvinot savas nepārspētās traģēdijas. Ar spalvu, dziesmu un otu rada kultūru, ar spalvu, dziesmu un otu to nenosarga. Kultūru radītāju nāciju sarga ieroči varoņu rokās. Nācija, lai ar cik augstu kultūru, bez varoņiem nolemta neglābjamai bojā ejai.

Atrisinājums - firziķis!

MOLNĀRS PĀRVERS LATVIEŠU NAMU VECĀ ITALIJAS GRĀFU PILĪ

DV teātris Kanadā jau labu laiku iestudē Molnāra lugu „Spēle pilī", mēģinājumiem režisors Hugo Miķelsona vadībā notiekot gan DV namā, gan Latviešu namā Toronto. Kādā sestdienas rītā februāŗa beigu posmā avižnieks un preses fotografs pagodināti ar ielūgumu būt vienīgajiem skatītājiem mēģinājumā, reizē ar to praktiski pirmajiem šī DV teātŗa jauniestudējuma redzētājiem. Protams, nav ne skatuves, ne dekorāciju, pie kuŗām vēl strādā Valdis Vare, bet ir jau visas nozīmīgākās rekvizītes, varētu teikt — arī jau tērpi, jo režisors vienkāršības labad, lai par īpašiem tērpiem nebūtu jādomā, lugas darbību pārcēlis tagadnē. Tā kā „Spēle pilī" patiešām redzama spēle pilī, jo komēdijas pamatā ir luga lugā, tad chaoss visai liels, pat režisoram tēlojot un jaucot prātu suflierei. Šai chaosā labi tad arī iederas krēsli kā dekorāciju aizstājēji, un Latviešu nama zāļē it efektīvi pārvērsta vecā Italijas grāfu pilī, jo vecos īpašumos netrūkst arī dažādu vecu grabažu. Tā chotiski zālē izvietotie krēsli, tikai mazliet fantaziju piepūlot, kļūst par vecu grāfu pili, un vainīgs šai pārvērtībā ir Molnārs, jo Hugo Miķelsons, pārceļot viņa lugu no pagātnes tagadnē, it kā licis arī pašam Molnāram augšāmcelties no kapa un ierasties Latviešu namā.

Komēdija sākas ar to, ka divi lugu rakstnieki debatē par to, kā lugai īsti būtu jāsākas. Publikas priekšā stājas aktieŗi, kuŗus tēlo personas, par kuŗām publika nekā nezina, tikai vēlākajā norisē ar tām iepazīstas. Tādēļ viens rakstnieks domā, ka lugai vajadzētu sākties ar priekšā stādīšanos, kas tad arī notiek. No trīs vīriem uz skatuves viens (Hugo Miķelsons) panāk trīs soļu uz priekšu, viegli paklanās un pavēsti: „Es esmu lugu rakstnieks Korts!" Tad otrs (Alberts Butāns): „Arī es esmu lugu rakstnieks — Manskis!" Beidzot trešais (Dainis Marsons): „Un es esmu komponists Adams!"

Tā kā luga pārcelta tagadnē, aiz šiem trim uz priekšu panāk arī vēl ceturtais — neredzams, tikai iedomājams, iestudējamās lugas no kapa augšāmceltais autors, kas tāpat pavēstī: „Es esmu Ferenčs Molnārs, ungāru rakstnieks, komēdiju autors un žurnālists, dzimis 1878.gada 12. janvārī Budapeštā, miris 1952. gada 1. aprīlī Ņujorkā. Literatūras gudrie atzinuši, ka no maniem prozas darbiem lielāko ievērību guvis skolēnu romāns 'Pāvivila ielas zēni' un 1916. g. kaŗa dienasgrāmata, bet no lugām — 1909. gadā sarakstītais 'Liljoms', kuŗā humoristiski savīta romantika ar dzīves skarbo īstenību. Esmu sarakstījis arī šo spēli pilī, tādēļ trīs runātāji pirms manis un pārējie pēc manis ir tikai manas fantazijas tēli, kuŗus nu iemieso latviešu teātrinieki trimdā."

Molnāra vizijai atkal izgaistot, spēle pilī rit tālāk. Lugu rakstnieks Korts alias Miķelsons kļūst režisors un sāk iestudēt ar teātŗa primadonnu Ilonu (Vija Vare) un aktieri Almediju (Valdis Martinsons) lugu lugā, kuŗas centrā izvirzās — firziķis, kas kļūst par nepatīkami sarežģītās situācijas atrisinājumu un apliecinājumu, ka piektdiena nav nedēļas nelaimīgā diena, jo arī neveiksmes, skatot tās no citas puses, kļūst par veiksmēm. Kādēļ firziķis tik nozīmīgs, zina visi, kas šo Molnāra lugu jau redzējuši, bet „Spēli pilī" vēl neredzējušajiem šo noslēpumu un ģeniālo sarežģījumu atklās DV teātŗa pirmizrāde un sekojošās izrādes.

To apmeklētāji gan neredzēs ainu, kuŗa skatāma vienīgi mēģinājumos, kad vēl nav dekorāciju. Izrādē uz skatuves būs redzama vecās grāfu pils istaba un kāda siena, aiz kuŗas skan divu bijušo mīlnieku balsis. Par grāfu pili pārvērstajā Latviešu nama zālē šīs sienas vietā ir tikai krēslu rinda, tādēļ „siena" caurredzama. Mēģinājumā interesanti vērot, ka abi neredzamie, tikai dzirdamie — Vija Vare un Valdis Miķelsons — arī „aiz sienas" patiešām tēlo, nevis tikai savu tekstu norunā. Viņi tekstu arī notēlo! Kādēļ, ja izrādē paliks neredzami? Atbildi uz šo jautājumu atļauts rast vēlākās izrādes apmeklētājiem un šī raksta lasītājiem... Un tieši šī aina lugā iestrādātajā lugā izvirza firziķi galvenajā lomā, kļūstot par šķietami neatšķetināma samezglojuma atšķetinājumu, vēršot nelaimi laimē, liekot gaidāmās drāmas vietā atskanēt mīlestības augstajai dziesmai, kaut ar apmānīšanas palīdzību, ar ģeniālu Korta izdomu. Ne jau veltīgi mēdz teikt, ka mīlestība ir akla!

Parasti neredzamā sufliere ir redzama — Liene Martinsone, reizē arī izrādes vadītāja. Viņa vēl suflē skaļi un bieži. Režisoram Miķelsonam un par režisoru kļuvušajam lugu rakstniekam Kortam esot vienai personai, vērotājam brīžiem gandrīz vai sajūk, kad runā Miķelsons, Latviešu namā ar DV teātŗa aktieŗiem lugu iestudējot, un kad Korts, iestudējot lugu Itālijas grāfa pilī ar diviem Molnāra radītiem aktieŗiem. Likās, ka šis stāvoklis nedaudz mulsina arī suflieri (Lieni Martinsoni), jo arī notikumā grāfa pilī ir suflieris. Kad atskan aizrādījums, ka „suflierim vienmēr jādod priekšroka", patiešām grūti zināt, vai to saka režisors, vai arī Korts, un tā tikai pēc laba brīža Liene Martinsone attopas un atbild: „Jūs jau tekstu tik labi zināt, ka..." Spēle rit tālāk. Valdis Martinsons jau „izkāpis" no aktieŗa Almedija tēla un ir jau grāfs kas grāfs, kaut visai nožēlojams un smieklīgs, kādu Korts cita rakstnieka vārdā to radījis. Tāpat Roberts Miglāns vairs nav slīpējams, jo Dvorņičeka lomā ir izteikts grāfu pils pazemīgi pieklājīgais sulainis. Primadonna Ilona gan pēkšņi paiet dažus soļus citā virzienā nekā režisors norādījis un kļūst atkal par Viju Vari ar paskaidrojumu: „Lai nebūtu mīcīšanās uz vietas!" — „Jā, tā labi," piekrīt Miķelsons un ir jau atkal Korts, tāpat kā Vare jau atkal Ilona.

Ir interesanti vērot, ka Valdis Martinsons resp. Almedijs grāfa lomā ar neizrunājami gaŗu franču vārdu ar visnopietnāko sejas izteiksmi pēkšņi sāk raudāt. Kā viņš to iespēj bez sīpola palīdzības? Taču vērotāja lielāko interesi saista Vija Vare alias Ilona — kā jau daiļā dzimuma pārstāve, pie tam vienīgā lugā. Vērotājam viņa rādās kā divu sieviešu mistrojums — ne Vare, ne Ilona. Gara acis skata Ilonu, Dieva dotās — Viju. Te Ilona-Vija ir visai kaprīza un iedomīga primadonna, te dzīves īstenība, pat ne vairs aktrise, tikai sieviete. Viņu vērojot, varētu filozofēt par to, kas ir tikai spēle, kas reālitāte. Taču ir patīkami viņu tādu redzēt — tiešā tuvumā, reizē cilvēku un fantazijas tēlu; ir interesanti vērot tēloto un īstenības vaibstu spēli, apbrīnot, kā viņas lūpās mirst smaids, vēršoties sastingumā. Nav šaubu, lugas mēģinājums, ar tikai mazu fantazijas porciju skatīts, var būt daudz, daudz interesantāks un spraigāks par lugu labi sagatavotā izrādē!

Nav arī vairs šaubu, ka TLTA ģimnazijas drāmatiskais pulciņš pamazām arvien vairāk kļūst par rezervuāru ar košām ūdens rozēm, no kuŗa pasmelt kādu talantu Toronto teātŗu ansambļiem, kad ievajagās kādu jaunā tēlotāju. Nesen no šī rezervuāra izsmēla Skaidrīti Leju, dodot viņai lomu lugā „Gandarījums" un nedaudz vēlāk režisoram O. Ūršteinam viņu izraugot par Baibas tēlotāju „Pūt, vējiņi" izrādei pērnā gada dziesmu svētkos Toronto. Tagad DV teātris Kanadā atkal pasmēlies šai rezervuārā, lai lugā „Spēle pilī" laistu uz „Ilelās skatuves" Dainu Marsonu kā komponistu Adamu un Pēteri Ancānu kā sekretāru Mellu.

DV teātris Kanadā komēdiju „Spēle pilī", kuŗu pats Molnārs gan apzīmējis par trīscēlienu anekdotu, pirmizrādē sniegs 21. martā plkst. 6 vakarā Bickford Park vidusskolas auditorijā Toronto (777 Bloor St. W.; pie Christie pazemja pieturas), bet atkārtojumu DV 2. globālo dienu laikā 3. jūlijā. Ieejas kartes pirmizrādei iepriekšpārdošanā iegādājamas DV grāmatnīcā, Latviešu namā, bet DV globālo dienu izrādei pasūtināmas pie E. Pulciņa — 18 Parkside Dr., Hamilton 16, Ont., Canada.

Vīr.

Ilze Liepiņa

TAVAM PRIEKAM

Tavam priekam
pār galvu Tev šūpojas jasmīnzars;
Tavam priekam
pie kājām Tev spēlējas kaķēns mazs;
Tavam priekam
Tev rokās savu sirdi es lieku.
Iesvied to debesīs!
Tavam priekam
par sauli vai zvaigzni lai top tā.

Nav vairs tālu laiks, kad 21. martā Bikforda ģimnazijas zālē Toronto DV teātris Kanadā stāsies publikas priekšā ar F. Molnāra 3 cēlienu komēdiju „Spēle pilī" H. Miķelsona režijā. Soreiz būs iespēja redzēt arī divus talantīgus jaunās paaudzes aktieŗus — Daini Marsonu un Pēteri Ancānu. Uzņēmumā no kreisās: rež. H. Miķelsons, P. Ancāns, D. Mārsons, R. Miglāns un A. Butāns. Foto: J. Liģers

Kultūras darbiniekiem jānāk talkā

Toronto latviešu tautas augstskolas skolotāju un vecāku praktiskā semināra 23. februāŗa sēdē pulcējās rakstnieku, skolotāju un vecāku pārstāvji, lai pārrunātu rakstnieku saimes iesaistīšanos skolas darbā. Ievada referātā semināra vadītājs L. Vīks noskaidroja latviešu skolu pašreizējo stāvokli.

Latviešu skolu svešumā uzdevums saglabāt latviešu jaunatni savai tautai — iemācīt viņai pēc iespējas pareizu, tīru latviešu valodu un ievadīt latviešu kultūras vērtībās. Šo uzdevumu latviešu skola dažādu iemeslu pēc spēj veikt tikai daļēji. Jākonstatē, ka latviešu valodas prasme jaunatnē kļūst aizvien vājāka. Interese par latviešu kultūru mazinās. Liela daļa bērnu latviešu skolu neapmeklē. Ja skola vairs nespēj veikt savu uzdevumu pilnos apmēros, tad šāda parādība apapdraud mūsu etnisko identitāti un nacionālās kultūras nākotni. Daļa latviešu jaunatnes no savas tautas atsvešinās. Pašreiz svešumā mēs pārdzīvojam paaudžu maiņu. Vecie skolotāji pamazām no skolas darba aiziet. Jaunie nav pienācīgi sagatavoti un nelabprāt iesaistās latviešu skolas darbā. Latviešu skolā jūtams profesionālu skolotāju trūkums.

Visu šo apstākļu rezultātā latviešu skola pašreiz pārdzīvo krizi. Tā, sekodama saviem īpatiem mērķiem, aizvien vairāk atsvešinās no reālās dzīves, kuŗā aug un veidojas mūsu jaunatne. Kāda tad ir tā vide, kuŗā apgrozās mūsu jaunatne? Tā ir revolūcināru maiņu vide. Tajā nav nekādas ideoloģiskas skaidrības. Rezultātā pašplūsmē aug jauna paaudze, kuŗai nav stingra rakstura, nav arī reālās dzīves izpratnes. Moderno ieskatu ietekmētai, arī daļai latviešu jaunatnes latviskā kultūra šķiet mazvērtīga un nenozīmīga. Daļa latviešu jaunatnes pamazām garīgi attālinās no latviskās vides, tai aizvien grūtāk iekļauties latviskajā gara dzīves pasaulē.

Latviešu skola bērniem šķiet kā smags, nevajadzīgs slogs, no kuŗa labāk izvairīties. Kas vainojams šādā nevēlamā parādībā? Vecāki vaino skolu. Skola vaino vecākus un sabiedrības vienaldzību. Daļa vainas jāuzņemas katram. Visiem jāapvienojas latviešu skolas darba līmeņa celšanā.

Kā to izdarīt? Jāmeklē jauni, iespaidīgāki ceļi, kā aktivizēt latviešu jaunatnes gara dzīvi latviskā virzienā. Vispirms tas jādara ģimenē. Arī skolai vairāk jāpievēršas jauniešu personības veidošanai latviskā garā. Jāpārbauda programmas, jāklasificē mācāmā viela, jārod jaunas metodes. Mācāmā viela jāsašaurina, bet līdz ar to jāpadziļina. No mācāmās vielas jāizvēlas tie elementi, motīvi, atziņas, problēmas, kas vēl spēj ietekmēt pozitīvā virzienā mūsu jaunatnes raksturu, dzīves izpratni un tās vērtēšanu. Tādu motīvu un atziņu mūsu daiļliterātūrā ir daudz, netrūkst to arī vēsturē. Jāizvēlas motīvi, kas ir aktuāli arī tagadnes dzīvē.

Kā padarīt šo ideoloģisko pieeju interesantu skolu jaunatnei? Neder vairs parastais, šablonis-kais mācīšanas veids. Skolu jaunatne, pa lielākai daļai, ir vienaldzīga pret skolotāju stāstījumu, jo mācāmā viela viņiem būtībā sveša. Tā rodas nepatika pret latviešu skolu, kas atņem jauniešiem vērtīgo laiku. Ir sareģīta problēma, kā pārvarēt šo nepatiku. Maz ir pētījumu par latviešu jaunatnes dvēseles dzīvi svešumā.

Tomēr arī svešumā dzimušā jaunatnē vēl ir dzīva latviskā „asinsbalss" — iedzimtās tieksmes, dziņas, dispozicijas. Tās ģimenei un skolai jāmēģina modināt, atdzīvināt, kāpināt. To varam veikt tikai ar individuālu pieeju katram skolēnam, visiem iespējamiem līdzekļiem rosinot jaunieša pašdarbību. Jācīnās pret vienaldzību, apatiju mācāmās vielas uztverē. Tas prasa intensīvu darbu no skolotāju puses, prasa arī vecāku un visas sabiedrības aktīvu atbalstu. Vecie skolotāji paguruši, jaunajiem skolas darbs, pa lielākai daļai, nav sirdslieta, jo viņu intereses raisās citā virzienā. Reti kāds no jaunajiem skolotājiem gatavojas profesionālam skolotāja darbam. Arī mācāmajā vielā viņi nav pietiekami iedziļinājušies. Drīz, pēc gadiem desmit, pienāks laiks, kad profesionālo skolotāju latviešu skolā vairs nebūs. Viņu vietā būs jāstājas latviešu kultūras darbiniekiem, sevišķi rakstniekiem un mākslinieklem, kas ieinteresēti latviešu jaunatnes saglabāšanā savai tautai. Lai pašreizējos apstākļos darbotos latviešu skolā, vaja-

(Nobeigums 4. lpp.)

STĀSTS

PĒTERIS LIVĀNS

ARTURS VOITKUS

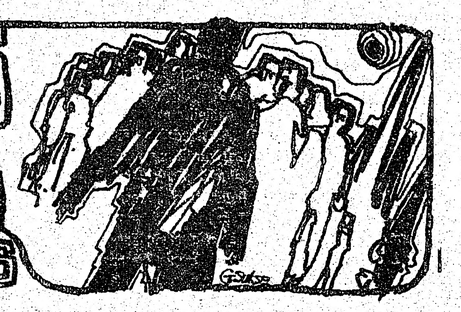

(70. turpinājums)

**

Vasara bija galā.

Kaspars Sesavs bija pārcēlies uz pilsētu — ne uz Ormsfildu, bet jūdzes četrdesmit attālo Kronvillu, kur tam bija iespējams vakaros apmeklēt universitātē grāmatvedības kursu. Darbu viņš dabūja elektrisko piederumu rūpnīcā. Sestdienas un svētdienas bija brīvas. Universitātē viņš reģistrējās tikai vienam priekšmetam. Vairākus klausīties viņš neuzdrošinājās, jo nepazina vēl vietējo universitāšu darba kārtību un arī valodā vēl nejutās pietiekami drošs. Viņš bija apmeties kāda italiešu namā; tā bija vienīgā vieta, kur varēja dabūt istabu par cenu, ko spēja samaksāt. Saimniece — italiete atļāva istabā lietot mazu elektrisko pavardu un ierādīja ledus skapī plauktu, kur vienā stūrī uzglabāt pārtiku.

— Maizi, saknes un augļus turiet istabā, — viņa pamācīja. — Ledus skapī nav vietas; citiem īrniekiem arī vajag.

Mājā, tātad, bez viņa un paprāvās saimnieka ģimenes dzīvoja arī citi īrnieki. Lūk, tāpēc saimniecei nebija iebildumu pret produktiem istabā!

Pirmajā brīvajā nedēļas nogales sestdienā Sesavs sēdās autobusā un aizbrauca uz Ormsfildu. Guntis un Rita bija vilušies, ka Kasparam vairs nav auto.

— Mēs domājām, ka tas tavs, — Guntis sūrojās.
— Ar ko mēs tagad brauksim?

Mārcis visu laiku bija izlicies, ka Kaspara ne dzird, ne redz. Tagad viņš nenocietās, paklusu pie sevis nobubinājis kaut kur noklausītu izteicienu:

— Ar roku pa pliku vēderu.

Maira Mārča piezīmi dzirdēja un zēnu apsauca. Mārcis neatbildējis izgāja no istabas. Septembŗa saule vēl bija silta un gaiša, un uz ielas vienmēr varēja atrast zēnus, ar ko kopīgi padzenāt hokeja ripiņu. Ielas asfalts bija gluds, un braucēju te bija maz. Vakar patēvs bija iedevis naudu un Mārcis sev iegādājis jaunu hokeja nūju. Hokejs bija vietējo nacionālais sports: daži dedzīgākie nevarēja vien sagaidīt ziemu un ledu, bet ripu sita visu vasaru. Mārcis bija paspējis salauzt jau vairākas kūjas.

— Mārcim, liekas, uz mani nav labs prāts, — Sesavs noskatījās puikam pakaļ un pasmīnēja. — Mēs bijām labi draugi, kad pirmoreiz ezermalā tikāmies, bet tad kaut kas sagriezās. Ko es esmu nogrēkojies?

— Nevērojiet zēna untumus, — Maira teica, — dažbrīd viņš pats nezina, ko grib.

Viņa šorīt bija steigusi mājas darbus un tagad varēja ciemiņam kavēt laiku, dīkā sēžot dzīvojamās istabas lielajā krēslā. Sarunas tomēr neveicās, kamēr Maira beidzot bērniem iedeva naudu un aizsūtīja uz veikalu pēc cepumiem un saldējuma. Tiklīdz Guntis un Rita atstāja dzīvokli, Kaspara mēle atraisījās.

— Divas nedēļas, — viņš teica, — pilnas divas nedēļas, kopš es jūs pēdējo reizi redzēju. Un toreiz arī — tikai uz mirkli.

Kaspars runāja par neļaušo satikšanos kādā Ormsfildas veikalā — nākošajā svētdienā pēc izbraukuma uz ezermalu, kur viņš Mairai bija apgalvojis, ka viņā iemīlējies.

— Neviens jums neliedza nākt pie mums viesoties. Tieši otrādi — mēs jūs aicinājām. Jūs pats bijāt tas, kas toreiz tik ļoti steidzāties tikt no mums vaļā.

— Man bailes būt ar jums kopā, kad jūsu vīrs klāt.

— Bailes?

— Jā. Ka sevi nenododu.

Maira iesmējās.

— Par ko jūs smejaties?

— Ezermalā jūs sevi salīdzinājāt ar viduslaiku bruņinieku. Vai neateceraties, ka bruņinieki savas jūtas ne tikai neslēpa, bet ar tām pat lepojās?

— Un jūs toreiz teicāt, ka nedzīvojam viduslaikos.

Kaspars piegāja no muguras puses Mairas krēslam, uzlika rokas uz pleciem, pieliecās tik tuvu, ka viņa piere aizkāra tās matus un klusākā balsī beidza teikumu:

— Bet es vēlētos, kaut tas tā būtu. Tad es jūs nolaupītu. Uzceltu savā zirgā un aizvestu cauri tumšiem siliem uz manu pili. Tā būtu tāda kā Bavārijas Ludviķa II pils nepieejamā klinšu virsotnē. Saviem kalpiem es pavēlētu aiz mums pacelt nolaižamo tiltu, un neviens mūs tur vairs nevarētu sasniegt.

Maira nokratīja Kaspara rokas un piecēlās.

— Kad jūs esat īsts? Tagad, kad melšat niekus, vai kad es jūs pirmo reizi redzēju Smitu vasarnīcā? Toreiz jūs bijāt cilvēks, kas stāv abām kājām uz zemes, šodien...

— Es šodien esmu tieši tāds pats kā toreiz. Es zinu, ka riskēju kļūt smieklīgs, bet gribu jums dot kaut ko no tā, ko jūsu vīrs jums nedod — mazliet vieglprātīgas romantikas. Un man tas nenākas grūti, jo tas, ko jums saku, ir tīra patiesība, kaut arī tās izteikšanai lietoju aušīgas frazes. Bet tādi, laikam, kļūst visi, kas iemīlējušies.

— Izbeigsim, Kaspar. Un par visām lietām — lieciet manam vīram mieru. Ko viņš man ir devis, to man neviens cits nav devis, nedos un nevar dot. Romantika? Jūsma? Labas lietas, bet mēs esam zemes cilvēki un mums jāstāv uz zemes. Uz cietiem pamatiem. Un Pēteris man un maniem bērniem ir devis tik stingrus pamatus, ka, uz tiem stāvot, aizmirstas, ka viņš varbūt atstājis novārtā romantiku. Bet — ja putra laba, tad ievārījums tai virsū nemaz nav nepieciešams.

Kaspars iesmējās.

— Tāda salīdzinājuma es no jums negaidīju! Vai tiešām dzīve ar mācītāju jums raksturu tik ļoti pārvērtusi, ka jums pietiek ar darbu un lietišķām sarunām?

— Ko jūs zināt par manu raksturu un mūsu dzīvi? Nē, Kaspar. Atstāsim šo sarunu un mūsu attieksmes, kādas tās ir — draudzīgas.

Kaspars Sesavs neatbildējis piegāja pie loga un skatījās uz ielas. Zēni ar Mārci bara sita hokeja ripu. Guntis bija nostājies uz ietves un vēroja. Ielas galā pašreiz parādījās Rita ar iepirkumu saini rokās; acīm redzot, Gunti vairāk bija saistījušas zēnu nodarbības nekā kopīgais gājiens ar māsu uz veikalu, kaut arī iepirkumi bija paredzēti viņa drauga Kaspara pacienāšanai.

Kaspars atgriezās no loga pret Mairu.

— Rita nāk. Un tā kā šī ir mana pēdējā iespēja bez lieciniekiem jums to pateikt, tad... jums jāzina, ka es esmu jūsos nevis iemīlējies, bet jūs mīlu. Nē, nerunājiet pretim. Es zinu, ka tas viss muļķīgi un nesakarīgi ... un ka tur nav nekādas loģikas... bet...

— Loģika tā, ka jūs pašreiz jūtaties vientuļš, — Mairas balsī ieskanējās viegla nepacietība. — Bet to jau es jums reiz, laikam, teicu.

— Vai tiešām jūs pret mani nejūtat nekā cita kā draudzību? Tas ir, ja tādam jēdzienam vīrieša un sievietes attieksmēs vispār vieta.

— Kādēļ lai nebūtu? Vai vīrietis un sieviete var būt tikai mīlētāji, paziņas vai svešinieki? Kādēļ viņi nevarētu kādreiz būt vairāk nekā tikai paziņas — un kādēļ, ja viņu attieksmes kļūst sirsnīgākas, tām jābeidzas dubļos?

— Kā jūs tā varat teikt? Mīlestība nav netīra!

— Nē, mīlestība nav netīra, bet laulības pārkāpšana gan. Un uz to jūs mani visu laiku mudināt.

— Ne ar vārdu to neesmu darījis. Mīlēt un par savu mīlestību runāt nav laulību pārkāpt. Tie ir divi dažādi jēdzieni.

— Mums šai jautājumā tad ir divi dažādi viedokļi. Jūs vēlējāties, lai es jūsu mīlestības atklāšanai atbildētu ar jā. Tā bija, vai ne? Ja es to būtu darījusi, tā būtu laulības pārkāpšana — skataities no kuŗas puses gribat.

— No juridiskā viedokļa, — Kaspars ātri runāja, — no likuma...

— No juridiskā viedokļa! Es neesmu juriste, bet mācītāja sieva. Un mācītāju likumu grāmatā ir teikts, ka laulību pārkāpj jau tas, kas iekāro.

Istabā ienāca Rita. Viņai bija pilnas rokas pirkumu.

— Mam', — viņa sauca jau durvīs. — Zini, kas deg? Pie Lalondes deg! Visa zāģētava deg!

— Kā tu to zini? — Kaspars ātri pārsvieda skatu no Ritas uz Mairu.

— Veikalā stāstīja. Un var redzēt — tai pusē ir lieli dūmi.

Durvīs gandrīz krišus iekrita Guntis, tam uz pēdām sekoja Mārcis. Zēni bija satraukti.

— Mam', mēs iesim skatīties, — Guntis steidzīgi runāja. — Ja, mam'? Vai Kaspars arī nevar nākt?

— Vispirms jautā, vai viņš vispār grib?

— Šūr, ka grib! Jā? — Guntis jautādams skatījās Sesavā. — Jā?

Iekām tas paguva atbildēt, Mārcis jau bija izmeties pa durvīm un pusskrešus devās pa ielas vidu pilsētas centra virzienā. Lalondes uzņēmums bija Ormsfildas otrā pusē.

(Turpinājums seko)

Ventiņi ir dīvaini ļaudis

Tradicionālajā ventiņu vakarā 27. februārī ieejot DV nama Toronto zālē, apmeklētāju pārsteidza interesanta pārmaiņa: še iekārtotā „kara mūzeja" vitrīnas bija „pazudušas", tās pārklājot Ventspils izstādei ar sīkumos precīzi izstrādātu pilsētas ģerboni un daudziem uzņēmumiem, kuŗi rādīja raksturīgākās Ventspils ainavas un pilsētas izcilas personības, netrūkstot arī laikraksta „Ventspils Balss" pēdējam numuram, kas iznāca Kurzemes kapitulācijas dienā 1945. gada 8. maijā. Šīs skates materiālus ilgā un pacietīgā darbā savākusi Valda Zvanītāja, ventiņu aprindās pazīstama kā Valdiš, saņemot eksponātus ne tikai no Ziemeļamerikas ventspilniekiem, bet arī no Anglijas, Zviedrijas, Austrālijas un pat Latvijas, tā ka skate patiešām rādīja Ventspili agrāk un tagad.

Uzrunājot vairāk nekā 100 vakara dalībniekus, tā organizētājs Vilis Zvanītājs atzina, ka ventiņi Toronto pazīstami kā dīvaini ļaudis, tādēļ arī svin dīvainas jubilejas, šai vakarā atskatoties uz 20 gadiem, kopš ventiņi Toronto sākuši pulcēties, kaut šis gadu skaits apritēs tikai nākamgad... Taču ventiņi tagad pulcējas tikai ik pa diviem gadiem, tādēļ šo jubileju svin gadu agrāk, lai nebūtu jāsvin vēlāk. Patiešām dīvaini! Atceroties V. Zvanītāja atzinumu, ka ventiņi ir dīvaini ļaudis, jēdziens „dīvains" no domām vienkārši vairs nebija padzenams, un tā šai vakarā daudz kas likās dīvains. Vispirms dīvaini likās jau tas, ka vakara dalībnieku vidū bija samērā daudz seju, kas nav redzētas citos latviešu sarīkojumos. Varētu teikt, ka daļa ventiņu, atturoties no latviešu sabiedriskās dzīves, allaž tomēr paliek uzticīgi pašu ventiņu vakariem. Dīvaini bija arī tas, ka izņemot priekšnesumus, vispārējās sarunās nedzirdēja pašu ventiņu valodas...

Tā kā ventiņiem nav savas biedrības, kaut tomēr svin jubilejas, tad viņiem nav arī amatpersonu, tādēļ jāmeklē atrisinājumu, titulējot Vili Zvanītāju par virsventiņu, jo viņš nav ne priekšnieks, ne priekšsēdis, ne direktors un pat ne prezidents. Ievērojot tradīciju, viņš aicināja vakaru atklāt ar kopdziesmu „Ak teci jel, saulīt, uz dzimteni steidz", tad pieminēja kopš pēdējās reizes mirušos ventspilniekus, to vidū admirāli T. Spādi, minot pavisam 15 vārdu, bet aizrādot, ka tie nav visi brīvajā pasaulē un Latvijā aizsaulē aizsauktie, bet tikai zināmie, tādēļ, viņus ar piecelšanos pieminot klusuma brīdī, pieminami arī nezināmie. Tad virsventiņš paziņoja, ka telefoniski sveicieni saņemti no Vankuveras ventspilniekiem, bet rakstveidā sveicis prāv. A. Grosbachs no Austrālijas, kādreizējais Ventspils mācītājs, kas atzinis, ka tik baltas smiltis kā Ventspils jūrmalā un tik siltas sirdis kā ventspilniekiem nekur neatrast.

Ventiņi, liekas, visu dara citādi, tādēļ arī ir dīvaini. Vienai dīvainībai izpaliekot, jo ventiņi tāpat kā visi citi atzīmē jubilejas, citu dīvainību netrūkst. Viena no tām: virsventiņš savā runā pateicību virzni neatstāja uz beigām, bet izteica jau pašā sākumā, kad vēl nav iestājies stāvoklis, kuŗu raksturoja no DV Toronto nodaļas rīkotā karnevāla palikušais uzraksts „Baigais juceklis". Gaŗu gaŗās pateicības ir visraksturīgākā latviešu sarīkojumu sastāvdaļa, un galu galā arī ventiņi ir latvieši, tādēļ jaunas dīvainības labā šo daļu no „programmas" neidrošinājās izmest arī virsventiņš, pateicoties visiem, kas vairāk vai mazāk kaut ko darījuši, taču iedrošinoties atzīties, ka pats ir tikai runātājs, jo visu dara Valdiš. Tā kā ventiņi arī atzīst jubilejas, tad V. Zvanītājs aizrādīja, ka R. Puriņam bez pateicības pienākas arī apsveikums,

(Beigas 5. lpp.)

Hamiltonas pulciņa Rota jaunā valde, no kreisās: Mārtiņš Valdmanis, Rita Zīberga, Māra Alksne, Andrejs Svilpis, Valda Andersone, Ingrida Saksa, Viesturs Cers, Ilze Lūse un pulciņa valdes priekšsēdis Jānis Zemītis.

Rotai jauna valde

Hamiltonas latviešu jaunatnes pulciņa Rota gada sapulci atklājot, valdes priekšsēdis A. Svilpis aicināja vienoties Latvijas valsts himnā, pēc tam par sapulces vadītāju ievēlēja Aleksandru Šteinbergu, protokolējot Valdai Andersonai. Iepriekšējā gada darbības pārskatā bija redzams,ka noticis Divreizdivi vakars, lai iegūtu Idzeklus šai jaunietim nometnei, gājiens „No Jelgavas uz Ķemeriem", kotlešu svētki Sidrabenē, saviesīgs vakars, ragaviņu braukšana un Ziemsvētku sarīkojums. Atsevišķi biedri piedalījušies LNJAK kongresā un Divreizdivi nometnē. Noticis pirmais Atmodas vakars ar V. Upeslāča piedalīšanos, bet otrajā šādā sarīkojumā divi jaunieši, kas uzauguši Latvijā, dalījušies savos iespaidos un vērojumos okupētajā Latvijā.

Kasieris K. Zichmanis ziņoja, ka kasē pašreiz atrodas 520 dol.. Pulciņš ziedojis latviešu skolu izlaidumos grāmatas un četri jaunieši atbalstīti Divreizdivi nometnes apmeklēšanai. Biedrzine Valda Andersone ziņoja, ka pulciņā pašreiz 75 biedri. Mantzinis M. Valdmanis sniedza ziņojumu par pulciņa inventāru.

Rotas meiteņu kvinteta skaņu plates izdevējs V. Ozols ziņoja, ka pēc šā ieskaņojuma kvintets un viss pulciņš kļuvis pazīstams ne tikvien Kanadā, bet arī ASV. Viņš pateicās diriģentei A. Skudrai - Kārkliņai par kvinteta apmācīšanu un ikvienam, kas palīdzējis roku šim pasākumam. Kaut visas plates vēl nav pārdotas, atlikums bijis 2.402,58 dol. Meiteņu kvintets piedalījies arī Kristus draudzes Ziemsvētku skaņu plates ieskaņošanā, tāpat jauniešu ansamblis Dzintars. Šī plate devusi 1.200 dol. atlikumu, no kuŗa 25% ienākuma ziedots jaunatnes pulciņam. Aicinot jaunatnes pulciņu turpmāk pārņemt visus rēķinus un turpmāko plašu izdošanu. V. Ozols nodeva pr-dim A. Svilpim attiecīgos ienākumus. 2.000 dol., kas noguldīti bankā, domāti turpmāko plašu izdošanai. Revīzijas komisijas loceklis Jānis Valdmanis atzina, ka pulciņa darbība uz ārieni bijusi ietekmīga.

Pulciņa valdē ievēlēja: Jāni Zemīti (priekšsēdis), Ilzi Lūsi, Viju Darkēvicu, Ingridu Saksi, Andreju Svilpi, Valdu Andersoni, Ritu Zīberģi, Viesturu Ceru, Gundaru Robežgruntnieku, Gunāru Šnikvaldu, Māru Alksni un Mārtiņu Valdmani, bet revīzijas komisijā Baibu Šmiti - Kalēju, Jāni Valdmani un Klāvu Zichmani.

Pārrunās par turpmāko darbību tika ierosināts, ka vienam valdes loceklim jāuzņemas ziņošana Sešikam un LNJAK apkārtrakstiem. Kopā ar Latv. b-bu 27. martā notiks Divreizdivi vakars ar jauniešu pulciņa sastādītu programmu. Ierosināja pēc iespējas apmeklēt jauniešu dienas, kuŗas notiks no 7. — 9. maijam Toronto, kā arī DV 2. globālās dienas jūlijā, kuŗās paredzēta īpaša programma jauniešiem. **Baiba Šmita-Kalēja**

Kultoras darbiniekiem jānāk...

(Pārnesums no 3. lpp.)

dzīga sirdsdedze, uzupurēšanās savas tautas labā. Nejausim pagrimt un beidzot iznīkt latviešu skolai!

Ko rakstnieku saime varētu darīt latviešu skolas labā? Iespējas ir dažādas. Ja vien iespējams, viņi var darboties latviešu skolā par literātūras un latviešu valodas skolotājiem. Ja šādu iespēju nav, literāti var periodiski iesaistīties skolas darbā, organizējot un vadot kādu interesentu grupu, kas, piemēram, vispusīgi iztirza kādu vadmotīvu latviešu literātūrā vai noskaidro kāda Latvijas novada vai pilsētas dabas un dzīves īpatības, iztirzā literātūras stundās kādu daiļliteratūras darbu. Var rasties jautājums: vai šāda rīcība spēj veicināt skolēnu pašdarbību? Dzirdēto klasē var pārrunāt, var uzdot par līdzīgu tematu mājas vai klases darbus, katrs skolēns var izteikt savas domas par iztirzāto problēmu. Šāda rīcība modin skolnu interesi, iekšēju aktīvitātāti.

Lai ieinteresētu vecākus skolas darbā, rakstnieku saimes pārstāvji var referēt par jaunatnes audzināšanā svarīgiem motīviem un problēmām skolotāju un vecāku seminārā sanāksmēs, kuŗās var arī iztirzāt un novērtēt skolai noderīgo lasāmvielu.

Sekoja etnografes un literātes B. Senkēvičas referāts. Arī skola piedalās ciņā par latviskās dvēseles saglabāšanu svešumā. Vērojams, ka liela daļa mūsu jaunatnes vairs nespēj brīvi izteikties latviešu valodā. Iegrimuši savas dzīves labklājības celšanā, vecāki maz rūpējas par latviskā saglabāšanu savos bērnos. Rakstniece novērojusi, ka skolu jaunatnei maza interese par tautas gara mantām. Tautas dzeja un etnografiskās īpatības liekamas mūsu jaunatnes audzināšanas pamatā.

Svešumā dzimušā latviešu jaunatne savu „asinsbalsi" vēl nepazīst. Vecākiem, skolai tā jāmodina. Latviešu skola jāveido tā, lai bērni to labprāt apmeklētu un interesētos par visu latvisko. Preses ļaudis iekļaujas savā tautā un atbalsta latviešu skolu. Skolēni jāved uz latviešu rakstnieku cēlieniem. Skolai jāpiedalās Kultūras nedēļas rīkošanā. Latviešu skolai jāiepazistina jaunatne ar tām mūžīgajām, nemainīgajām vērtībām, kas atklājas mūsu daiļliteratūrā.

Skolām jāstrādā pēc laikam piemērotas programmas. B. Senkēviča, kas pati bijusi 10 gadu skolas vadītāja Latvijā, ieteica skolām rīkoties pēc apkārtnes mācības principiem, piemēram, apvienojot vienā ciklā ģeografiskos, vēsturiskos datus un literāro vielu par Daugavu vai Rīgu. Tā rastos vesels referātu cikls vai uzvedums skolēnu izkārtojumā. Šabloniskā pieeja mācības vielai jāatmet.

Preses biedrības priekšnieks M. Lorbergs iztirzāja lasāmvielas skolām izvēles principus. Lasāmvielas izvēli nosaka dažādi faktori — bērnu uztveres spējas, skolotāju vērtējums, vecāku vēlmes, sabiedriskā doma. Bērnu nepatikā pret latviešu skolu daļēji vainojamas veclaicīgās metodes. Pēc referenta ieskata, skolā allaž pārāk izcelts nacionālais moments mācāmās skolas saturā.

Skolēniem vispirms jāapgūst valodas prasme. Pamatskolā skolēniem jāapgūst literātūras jēga. Ģimnazijās pievēršama vērība literātūras mācīšanai un izpratnei. Svarīga izvēlēta tematika, kas atkarīga no skolotāju simpatijām un antipatijām. Jāizprot un jāņem vērā jauniešu stāvoklis attiecībā uz sabiedriski nacionālām interesēm. Vēlama tautas gara kultūras nesēju, radītāju iesaistīšanās skolas darbā, sagatavojot audienci saviem daiļdarbiem. Vēsturiskā metode literātūras mācīšanā novecojusi. Jāsāk ar šodienu. Jāsalīdzina jaunie un vecie autori. Daiļliteratūrai jāķūst par vēstures un ģeografijas mācīšanas palīglīdzekli. Jāatrod visdzīvākais veids, kā pagātni pievērst tagadnei. Ja to nedarīsim, var rasties liela krize mūsu kultūras dzīvē. Kultūras darbiniekiem, sevišķi rakstniekiem un mākslinieki jāveicina latviešu skolas darbs, jānāk tai talkā.

Rakstniece Auzāne - Ticmane aizrādīja, ka rakstniekiem, kas bieži iesaistīti maizes darbā, atliek maz laika latviešu valodai. Jāatrod praktiska pieeja. Literātus varētu aicināt uz atsevišķiem priekšnesumiem vai literātūras stundām. Skolu darba sekmēšanā vairāk jāiesaista prese. Skolēnu sacensības darbos nebūtu jaķiežas ar pārāk lielām godalgām.

Žurnālists O. Liepa aizrādīja uz virkni latviešu autoru, kuŗu darbos būtu atrodama skolām noderīga lasāmviela. Vēlams, lai paši rakstnieki izvēlētos no saviem darbiem skolām noderīgus fragmentus un piesūtītu tos semināram pārbaudei, pavairošanai un nosūtīšanai skolām.

Pamatskolas pārzine A. Martinsone un ģimnazijas direktrise V. Slaviešа aizrādīja, ka no projektiem jāpievēršas reāliem darbiem. Pamatskolām vajadzīgas jaunas lasāmgrāmatas, ģimnazijām nav noderīgas chrestomatijas. Rakstniekiem jānāk talkā to sastādīšanā. Jānāk palīgā, izlasot un nododot jaunatnei mūsu daiļliteratūras pērles. Skolai vajadzīgi tieši darba darītāji. Tādu nav daudz. Jaunatnei jādod stingru raksturu, varoņu paraugi, kas aicinātu nepagurt cīņā par savas tautas nākotni. Latviešu skolai ar kultūras darbinieku palīdzību jāsagādā iespējas latviešu jaunietim izveidoties par latviskām personībām.

L. V.

Aizvadīts sekmīgs darba gads

Toronto latviešu mednieku un makšķernieku kluba gada sapulci 21. februārī, piedaloties vairāk kā pusei no biedru kopskaita — 65 dalībniekiem, atklāja pr-ks Dr. P. Bārdiņš, aicinot ar klusuma brīdi godināt aizvadītā gadā mirušos kluba biedrus: Ēvaldu Zvaigznīti, Donātu Smanu un K. Zvejnieku, pēc tam pārņemot sapulces vadību, protokolējot A. Kvēpam. Iepriekšējā gada pārskatu pieņēma bez iebildumiem. Nebija arī īpašu debašu pie kasiera N. Ģēgera, sporta daļas vad. K. Šverna, makšķerēšanas sekcijas vad. J. Veckera u.c. nozaru vadītāju ziņojumiem. Klubam vēl ir 750 dol. parāds par piepirkto zemes gabalu kā arī dzēšams aizdevuma atlikums K. Švernam.

Pagājušā gadā klubs ieņēmis 4613 dol., kasē uz 1. janvāri atrodoties 341 dolariem.

Aizvadītā medību sezonā nomedīti 4 alņi, 7 brieži, 1 vilks 32 zaķi, 80 pīles, 12 irbes, 32 zosis un 2 slokas. Bērzainē notikušas 3 titaru šaušanas sacīkstes. Starp 5 klubu sacīkstēm izcīnītas 75 balvas no kuŗām Toronto klubs ieguvis 25. Notikušas 5 žibulēšanas un 2 makšķerēšanas sacīkstes, bet Bērzainē 2 sacīkstes spiningošanā. Kluba makšķernieki divas reizes piedalījušies arī citu klubu sacīkstēs.

Sarīkojumu daļas vad. V. Jostiņš žēlojās, ka kluba biedri visai kūtri apmeklē savus sarīkojumus, kas devuši 200 dol. mazāk nekā iepriekšējā gadā un lūdza biedrus tos vairāk atbalstīt. A. Zutis revīzijas komisijas ziņojumā izcēla sekretāra A. Kvēpa un citu amatpersonu apzinīgā darba veikumu, bet izteica nožēlu, ka aizvadītā vasaras sezonā Bērzainē uzturējušies vairāki jaunieši, kas atļāvušies arī nekārtības. Goda tiesas priekšsēdis P. Rudzītis savā ziņojumā atzīmējā, ka aizvadītā gadā nav bijusi „provošanās". Līdzšinējais Bērzaines saimnieks J. Birznieks sūdzējās, ka kluba biedri nav izrādījuši pietiekamu atsaucību, kādēļ no pienākumiem atteicās. Vienbalsīgi pieņēma 1971. darbības gada budžetu 4141,34 dol. apmērā.

Par kluba priekšnieku vienbalsīgi ievēlēja līdzšinējo Dr. P. Bārdiņu, kas šajā amatā darbojies kopš kluba dibināšanas. Par pr-ka vietnieku ar 46 balsīm ievēlēja J. Atmatu. Līdzšinējam sekretāram A. Kvēpam atsakoties, viņa vietā izraudzīja K. Deklavu. Par kasieri ievēlēja N. Ģēģeri, palīgu A. Gūtmani, bet sporta daļā: K. Švernu, K. Krieviņu, I. Purmali, G. Oškalnu G. Vilmani, O. Palmeri, O. Prauderi un E. Ģimi; mednieku sekcijā J. Miķelsonu un M. Aviku; makšķernieku sekcijā J. Veckeri, J. Greizi, F. Noveiko un A. Leimani; sarīkojumu daļā V. Jostiņu, J. Greizi un J. Birznieku. Bērzaines saimnieka amatam izraudzīja A. Pīlādzi, J.. Zariņu un J. Birznieku (palīgi); revīzijas komisijā A. Kristapsonu, A. Zirni un A. Zuti un goda tiesā P. Rudzīti, J. Veckeri, J. Zāliti un L. Ozoliņu. Kā pārstāvi pie latviešu nama izraudzīja līdzšinējos Dr. P. Bārdiņu, bet nama valdes locekļa amatam A. Kristapsonu un P. Rudzīti.

KALPAKA BATALJONA ATCERES

BALLE

piektdien, 1971. g. 12. martā plkst. 7 vakarā
INN ON THE PARK CENTENNIAL BALLROOM
1100 Eglinton Ave. E.

Ieejas un galda kartes pret ielūgumiem var iegādāties
Lotus puķu veikalā, 792 Bathurst Str. Toronto
tālr. 533-3884

TORONTO KORPORĀCIJU KOPA

Lizete Žulerona, kuŗa 28. februārī Hamiltonā nosvinēja savu 96. dzimšanas dienu. Sirmo māmuļu sveica dēls un vedekla, pie kuŗiem viņa dzīvo, mazdēls ar ģimeni un citi radi un draugi, kā arī draudzes mācītājs E. Pavasars un dāmu komitejas locekles.

Toronto ziņas

● Latviešu nacionālās apvienības Kanadā jaunievēlētās 10. padomes pirmā sesija ar padomes prezidija priekšsēža prof. A. Dreimaņa uzrunu un māc. A. Čopa vadītu svētbrīdi sāksies 13. martā plkst. 10 rītā Sv. Jāņa baznīcas sabiedriskajās telpās (200 Balmoral Ave) un turpināsies 14. martā plkst. 10 rītā, kad svētbrīdi vadīs māc. A. Voitkus, DV namā Toronto (125 Broadview Ave). Sesija ir atklāta, tādēļ LNAK padomes darba gaitā var noklausīties katrs interesents.

● Toronto korporāciju kopas gadskārtējā rīkotā plkv. Kalpaka un viņa bataljona piemiņas balle notiks 12. martā plkst. 7 vakarā Inn on the Park (1100 Eglinton Av. E.), Simtgades balles zālē (Centennial Ballroom). Piedalīšanās maksa 10 dol., bet aktīviem studentiem 6.50 dol. Ieejas kartes iegādājamas un galdiņi rezervējami Lotus puķu veikalā (792 Bathurst St., tālr. 533-3884).

● Toronto latviešu katoļu vienības gada sapulcē, kuŗā nebija valdes vēlēšanu, jo tā pērn ievēlēta uz 2 gadiem, 28. februārī Latviešu namā piedalījās 54 dalībnieki no vienības kopīgā 584 locekļu skaita(no tiem ap 400 pieaugušo), kā izrietēja no vienības priekšnieka K. Zepa sniegtā darbības ziņojuma.. Vienības locekļu skaits ir nostabilizējies. Tagad pabeigta arī vienības locekļu pārreģistrācija, kas rāda, ka to skaits nav mazinājies, kaut līdz šim nekad nav bijis īsti noteikti zināms. Arī vienības finanču stāvoklis labs, darbības līdzekļu atlikums pieaudzis. Rosīgi darbojusies dāmu komiteja V. Niedras vadībā, kuŗai tagad sava kase, tajā uzkrājot līdzekļus virtuves piebūvei pie lielās zāles vienības lauku īpašumā Mežciemā.. Šai vajadzībai dāmu komiteja iekrājusi jau ap 500 dol.. Sēdē bija paredzēta statūtu pieņemšana un inkorporācijas apspriešana, bet šos jautājumus nācās atlikt, jo no izsūtādājamiem 2 statūtu projektiem gatavs bija tikai viens, kuŗu arī varēja izdalīt tikai sapulces laikā, tādēļ vienības locekļi nebija ar tiem rūpīgāk iepazinušies, lai varētu apspriest. Sapulce vienojās, ka oktobrī sasaucama īpaša sapulce tikai statūtu un inkorporācijas apspriešanai, līdz tam laikam pabeidzot arī otru statūtu projektu un abus iepriekš izsūtot visiem vienības locekļiem. B. Senkēviča vairs nekandidējot, par vienības deleģēto locekli LNAK padomē izraudzīja V. Miklašēvicu sen. Sapulce izteica B. Senkēvičai pateicību par ilggadēju darbu LNAK padomē, speciālu pateicību arī dāmu komitejai par pašaizliedzīgu darbu un Dr. E. Upeniekam par „pareizu nostāju un rīcību LNAK un presē". — Pēc sapulces notika Mežciema dalībnieku informācijas sanāksme, kuŗā īpašuma pārvaldes priekšnieks A. Gertmanis iepazīstināja ar septisko tanku izbūves projektu Mežciema publiskajām labierīcībām, ziņoja par piepirkto zemesgabalu un ieģūtajām tiesībām lietot ūdensceļu līdz Spence ezeram, kā arī informēja par projektu izbūvēt Mežciemā virtuvi.

● Bez LNAK valdes priekšsēža T. Kronberga Lietuvas un Igaunijas valstssvētku sarīkojumos piedalījās arī vairāki citi latvieši, par kuŗiem nav zināms, vai viņi bijuši aicināti kā savu organizāciju pārstāvji, vai kā privātpersonas. Lietuvas valstssvētku pieņemšanā 14. februārī baltiešu centrālo organizāciju vadītājiem bija iespēja tikties ar Kanadas ministru prezidenta Trudo parlamentāro sekretāru B. Dansonu, kuŗam norādīja, ka baltiešos radusies pārliecība, ka Trudo valdīšanas laikā baltiešu pārstāvjiem nav ceribu piekļūt pie minstru prezidenta personīgām sarunām. B. Dansons šo ieskatu, protams, apstrīdēja, solot mēģināt izkārtot baltiešu delegācijai pieņemšanu vēl pirms Trudo brauciena uz Pad. savienību, kā vienu no iespējām minot 3. martā Toronto rīkojamās vakariņas ar Trudo piedalīšanos. . Starplaikā šī „iespēja" tomēr nav īstenojusies. Sarunā ar T. Kronbergu Ontario provinces jaunais iekšlietu ministrs Dž. Jaremko, atsaucoties uz ziņojumiem latviešu presē, aizrādīja, ka nav pareizs ieskats, ka kanadiešu politiskās dzīves personības Latvijas valstssvētku aktā un pieņemšanā ierodas vienīgi tad, kad tuvojas kādas vēlēšanas, bet vainojams fakts, ka rudens tiem ļoti nevaļīgs laiks. Par spīti tam, viņš arī pērn ieradies uz Latvijas valstssvētku pieņemšanu, kaut pavēlu, jo steidzies tieši no kādas sēdes. — Igaunijas valstssvētku pieņemšana bija rīkota 26. februārī Igauņu namā, bet svētku akts 28. februārī Raiersona institūtā. Aktā no viesiem runāja Dž. Jaremko, Ontario provinces valdības vārdā, liberāļu senātors A Tompsons federālās valdības uzdevumā un oldermanis A Odonahjū kā Toronto pilsētas pilnvarotais, bet no etnisko grupu pārstāvjiem tikai Lietuvas ģenerālkonsuls Dr. J. Žmuidzinas un LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs, sveicot igauņus arī Latvijas konsula Montrealā V. Tomšona uzdevumā.

● DV Toronto nodaļas vanadžu kopas gada sapulci 21. februārī DV namā vadīja M. Cine, bet protokolēja S. Ozola, piedaloties 24 no kopas 76 vanadzēm. Darbības pārskatā kopas pr-ce R. Zamlovska sevišķi izcēla pērn izveidoto Toronto vanadžu ansambli, kuŗa mūzikālo vadību uzņēmās O. Liepa, bet priekšnieces pienākumus Vija Birzniece. Tagad ansamblī jau ir 20 dalībnieču, to dirigē Austra Plampe, bet administratīvās un saimnieciskās lietas kārto Ausma Magone un Vera Leišupe. Sapulce nolēma no vanadžu kasē uzkrātajiem apm. 4000 dol. iemaksāt nodaļas kasē 2500 dol. nama parāda nomaksai. Vanadzēm par veikto darbu pateicās nodaļas valdes prdis I. Zamlovskis, kā arī bibliotēkas vadītājs E. Plūme, īpašai pateicībai par palīdzību bibliotēkas darbā pasniedzot V. Leišupei E. Damberga akvareli. M. Jonānes ierosinājumā kopas priekšnieci pirmo reizi ievēlēja atsevišķi, ar aklamāciju šim amatam izraugot ilggadējo priekšnieci Rasmu Zamlovsku, bet valdē ievēlēja Veru Bebri, Silviju Ozolu, Viju Bļodāni, Mirdzu Zvirgzdgraudu, Ainnu Selgu, Maiju Purēnu, Dzidru Gulbi, Veru Leišupi, Ausmu Plūdoni un Elzu Volmeru.

● Mākslinieks Augusts Kopmanis,, kas ir ne tikai Latviešu mākslinieku vienības Latvis, bet arī kanadiešu mākslinieku organizāciju biedrs, pašreiz ar divām skulptūrām kokā piedalās Kanadas tēlniecības savienības izstādē Londonā, kuŗa, atklāta 23. februārī, turpināsies līdz 16. martam. Ontario mākslas apvienības izstādē Okifa centrā Toronto, kuŗu atklāja 8. martā plkst. 5 pēcpusdienā, viņš savukārt piedalās ar koka skulptūru „Skatlogs". Šī izstāde turpināsies līdz 31. martam. — Otrs Latvja biedrs Zigfrīds Jurševskis, kuŗam Toronto ir sava keramikas studija ar vairāk par 50 dalībniekiem, to vidū 3 latvietēm, 22. februārī piedalījās kanadiešu Kičeneras un apkārtnes keramiķu kluba rīkotā seminārā, nolasot lekciju un demonstrējot darbus.

● Toronto latviešu biedrības gadskārtējais karnevāls, kuŗam šogad izraudzīts nosaukums „Laimes riteni", notiks 13. martā plkst. 8 vakarā Latviešu namā. Bez masku godalgošanas paredzētas arī dažādas laimes spēles. Galdiņi rezervējami, zvanot laikā no plkst. 9 — 6 vakarā Arnoldam Bērziņam, tālrunis 534-8447.

● Latviešu nama dāmu komitejas gadskārtēji rīkotā jauniešu mūzikas pēcpusdiena notiks 14. martā plkst. 4, piedaloties 15 jaunajiem mūziķiem, konservātorijas vai mūzikas studiju audzēkņiem, Daļa no tiem šai sarīkojumā uzstājušies jau iepriekšējos gados, bet citi debitēs pirmo reizi.Šis būs jau 6. nama dāmu komitejas šāda veida sarīkojums, sākotnēji saukts par jauno talantu pēcpusdienu.

● Austrumu draudzes gada sapulce notiks 14. martā Sv. Barnaba baznīcā tūlīt pēc regulārā dievkalpojuma.

● Mākslinieku vienības Latvis sarīkojumā 14. martā plkst. 1.30 dienā Latviešu namā mākslas archīvare Vilma Goldmane no Milvokiem krāsu diapozitīvos, sniedzot arī komentārus, demonstrēs latviešu gleznotāju un skulptoru darbu izlasi. Paredzētas diskusijas. V. Goldmane diapozitīvos savākusi ap 3500 latviešu mākslinieku darbu, no kuŗiem Toronto demonstrēs ap 400, iesākot 14. martā, bet pabeidzot nedēļu vēlāk 21. martā, arī plkst.1.30 pēcpusd. Latviešu namā.

Ventiņi i

jo dienu iepriekš aizvadījis sa
šūpļa svētkus, bet ansamblis
linieki, lai būtu arī dīvaina sa
dīšanās, tieši šai dienā atska
uz 3 darbības gadiem. Piezīm
jams, ka vakara ventiņiskajai p
grammai dīvainība bija arī
nieku uzstāšanās, jo no trio nevi
nav ventiņš. Viņi arī nedzied
ventiņiski, vienīgi ventiņiem
godu savu dziesmu virkni uzsā
ar „Sen tas bij' pie Ventas zi
laikā". Aicināt publiku līdzdzie
nebija vajadzības — ventiņi to
prata kā pienākumu.

Bez minētajām un vēl daž
neminētām dīvainībām virsven
V. Zvanītājs, ticis līdz runas
dolam, īsā un lakoniskā atskatā
kavējās pie Ventspils vēsturis
attīstības, sākot ar 10. gadsi
Viņš minēja arī visiem pazīsta
ventspilniekus, bez dziedones
das Vānes, norādot uz 3 „lielaj
Teodoriem" — archibīskapu G
bergu, admirāli Spādi un sport
Sukatnieku, kas vēl cara laikā
va Viskrievijas meistars diska
šanā. Runas nobeigumā virs
tiņš pieteica, ka nākošajā pu
šanās reizē pēc 2 gadiem r
par Ventspils dīvainiem cilvēk

Priekšnesumu ievadījumā
ta Senkēviča pasniedza virsv
ņam Vilim divas rozes, vienu
došanai Valdišam, bet buču
tikai viņam vienam, pēc tam
sīja ventiņiem veltītu dzejoli,
ne ventiņiski rakstītu, un dažu
tus. Bija atkal dīvaini: vakara
vainā gaisotne dīvaini iespai
arī B. Senkēviču: ja karikatū
Ed. Keišs lepojas kā ātrzīmē
B. Senkēviča turpmāk varēs
ties kā ātrdzejotāja, jo pēc
smu īsajuma apsēdusies,
„uzcepa" jaunu dzejoli mod
stilā bez atskaņām un dzejas
mentiem, kuŗu tūlīt arī nola
Dīvaini atkal: nebija iespējams
teikt, vai tā ir dzeja proza jeb
za dzejā. Arī Almiš (Alma Bu
ra) vispirms suminā neofi
priekšniecību, jo tādas nav,
dot virsventiņam un viņa ģer
lim Valdišam pa kokriezuma
ketei ar vakara dalībnieku pa
stiem aizmugurē, gan bez bu
nās. Vismaz jāpieņem, ka tie
vakar dalībnieku paraksti,
skaidri redzamajiem neventi
pie kuŗu ekstrāgalda kā tāds
neventiņš sēdēja arī šo rindu
stītājs, parakstīšanas godu
šķīra. Tas gan nebija dīvain
ļoti prātīgi, jo — kas gan ne
ņiem meklējams ventiņu p
Taču paraksti tie bija katrā

Dīvainība tomēr tūlīt sekoj
miš, neizpaužot autoru, no
glīti iesietas grāmatas lasīja
jojumu par Jāņiem ventiņu
virsventiņš V. Zvanītājs vēl
uz jautājumu, protams — pa
roja, ka lustīgā dzejoļa aut
Alant Vils, taču chronists K
pals teica, ka to pantos licis
Krišs. Dīvaini, vai ne? Kam
nība? Lai taisnība vienmēr
tikai amatvīriem, spītība
vien šoreiz jāpieņem, ka va
bijis Kuraž Krišs!

Jā, ventiņi patiešām ir
ļaudis! Ne tikai tādēļ, ka
jums iesākās bez lielas nok
nās, kaut dūšīga kavēšanā
nadas latviešu sabiedrībā i
ieturēta tradicija pat reizēs
sludinājumā lasāms, ka „
precīzi", bet — ventiņi nev
arī atspirdzināties, kad v
tiņš uz to aicināja, bet stūr
prasīja programmas turpin
Kaut kas nepiedzīvots! Tad
de Kirša nolasīja pašas r
cildinājumu ventiņiem un iz
cēja virsventiņu Vili uz dz
mu ar atgādinājumu, ka viņ
laikā bijis koŗa solists. Tū
atskaneja dziesma „Es d
jūrnieka dēls", gan ne solo,
prasīts, bet virsventiņa du
pašu izprovocētāju. Un —
vaini, bet pārsteigums: v
tiņš ir varenas pazemas bals
nieks! Kā tas Toronto koŗi
licis neievērots, vienmēr žē
par vīru balsu trūkumu? I
dīvaini...

Programmas turpinājumā
rītis nolasīja no Zviedrijas
tu Alant Vila šim vakaram
poēmu par populāro Vents
mani J. Galviņu salīdzināj
valsts prezidentu, jo abi bi
ievērojami vīri, ka viņu br
rīkiem dots Nr. 1. Divos lā
selu dziesmu repertuāru no
ja V. Adlera vaditais trio
id, bet nobeigumā Krišs
nolasīja feļetonu „Kā es
Fadl-Dadl medāl", ar šo ž
ju sacenības aprakstu godi
nadas ministru prezidentu
kas angļu valodu papildin
jauko jēdzienu „Fuddle-Dud
kā apmeklētāju vidū bija

Ventiņi ir dīvaini...

jo dienu iepriekš aizvadījis savus šūpļa svētkus, bet ansamblis Ceļinieki, lai būtu arī dīvaina sagadīšanās, tieši šai dienā atskatās uz 3 darbības gadiem. Piezīmējams, ka vakara ventiņiskajai programmai dīvainība bija arī Ceļinieku uzstāšanās, jo no trio neviens nav ventiņš. Viņi arī nedziedāja ventiņiski, vienīgi ventiņiem par godu savu dziesmu virkni uzsāka ar „Sen tas bij' pie Ventas ziedu laikā". Aicināt publiku līdzdziedāt nebija vajadzības — ventiņi to izprata kā pienākumu.

Bez minētajām un vēl dažām neminētām dīvainībām virsventiņš V. Zvanītājs, ticis līdz runas kodolam, īsā un lakoniskā atskatā pakavējās pie Ventspils vēsturiskās attīstības, sākot ar 10. gadsimtu. Viņš minēja arī visiem pazīstamus ventspilniekus, bez dziedones Alīdas Vānes, norādot uz 3 „lielajiem Teodoriem" — archibīskapu Grīnbergu, admirāli Spādi un sportistu Sukatnieku, kas vēl cara laikā kļuva Viskrievijas meistars diska mešanā. Runas nobeigumā virsventiņš pieteica, ka nākošajā pulcēšanās reizē pēc 2 gadiem runās par Ventspils dīvainiem cilvēkiem.

Priekšnesumu ievadījumā Biruta Senkēviča pasniedza virsventiņam Vilim divas rozes, vienu nodošanai Valdišam, bet buču gan tikai viņam vienam, pēc tam nolasīja ventiņiem veltītu dzejoli, gan ne ventiņiski rakstītu, un dažus citus. Bija atkal dīvaini: vakara dīvainā gaisotne dīvaini iespaidoja arī B. Senkēviču: ja karikatūrists Ed. Keišs lepojas kā ātrzīmētājs, B. Senkēviča turpmāk varēs lepoties kā ātrdzejotāja, jo pēc vārsmu lasījuma apsēdusies, naski „uzcepa" jaunu dzejoli modernā stilā bez atskaņām un dzejas elementiem, kuŗu tūlīt arī nolasīja. Dīvaini atkal: nebija iespējams pateikt, vai tā ir dzeja prozā jeb proza dzejā. Arī Almiš (Alma Bumbura) vispirms suminmāja neoficiālo priekšniecību, jo tādas nav, nododot virsventiņam un viņa ģenerālim Valdišam pa kokriezuma plaketei ar vakara dalībnieku parakstiem aizmugurē, gan bez bučošanās. Vismaz jāpieņem, ka tie bija vakar dalībnieku paraksti, jo skaidri redzamajiem neventiņiem, pie kuŗu ekstrāgalda kā tāds pats neventiņš sēdēja arī šo rindu rakstītājs, parakstīšanas godu nepieskīra. Tas gan nebija dīvaini, bet ļoti prātīgi, jo — kas gan neventiņiem meklējams ventiņu pulkā? Taču paraksti tie bija katrā ziņā!

Dīvainība tomēr tūlīt sekoja: Almiš, neizpaužot autoru, no kādas glīti iesietas grāmatas lasīja dzejojumu par Jāņiem ventiņu mēlē; virsventiņš V. Zvanītājs vēlāk — uz jautājumu, protams — paskaidroja, ka lustīgā dzejoļa autors ir Alant Vils. taču chronists K. Ķepals teica, ka to pantos licis Kuraž Krišs. Dīvaini, vai ne? Kam taisnība? Lai taisnība vienmēr nebūtu tikai amatvīriem, spītības dēļ vien šoreiz jāpieņem, ka vainīgais bijis Kuraž Krišs!

Jā, ventiņi patiešām ir dīvaini ļaudis! Ne tikai tādēļ, ka sarīkojums iesākās bez lielas nokavēšanās, kaut dūšīga kavēšanās Kanadas latviešu sabiedrībā ir svēti ieturēta tradicija pat reizēs, kad sludinājumā lasāms, ka „sākšies precīzi", bet — ventiņi nevēlējās arī atspirdzināties, kad virsventiņš uz to aicināja, bet stūrgalvīgi prasīja programmas turpināšanu. Kaut kas nepiedzīvots! Tad nu Alīde Kirša nolasīja pašas rakstītu cildinājumu ventiņiem un izprovocēja virsventiņu Vili uz dziedāšanu ar atgādinājumu, ka viņš savā laikā bijis koŗa solists. Tūlīt arī atskanēja dziesma „Es dūšīgais jūrnieka dēls", gan ne solo, kā bija prasīts, bet virsventiņa duetā ar pašu izprovocētāju. Un — ne dīvaini, bet pārsteigums: virsventiņš ir varenas pazemas balss īpašnieks! Kā tas Toronto koŗiem palicis neievērots, vienmēr žēlojoties par vīru balsu trūkumu? Dīvaini, dīvaini...

Programmas turpinājumā R. Noritis nolasīja no Zviedrijas atsūtītu Alant Vila šim vakaram veltītu poēmu par populāro Ventspils ormani J. Galviņu salīdzinājumā ar valsts prezidentu, jo abi bijuši tik ievērojami vīri, ka viņu braucamrīkiem dots Nr. 1. Divos lāgos veselu dziesmu repertuāru nodziedāja V. Ādlera vadītais trio Ceļinieki, bet nobeigumā Krišs Ķepals nolasīja feļetonu „Kā es dabej Fadl-Dadl medāl", ar šo žibulētāju sacenības aprakstu godinot Kanadas ministru prezidentu Trudo, kas angļu valodu papildinājis ar jauko jēdzienu „Fuddle-Duddle". Tā kā apmeklētāju vidū bija arī citu ansambļu dalībnieki, K. Ķepala ierosinājumā notika jauna dīvainība: tie izgāja uz 5 minūtēm laukā un atgriezās kā jauns ansamblis, lai nodziedātu divas ātri sajaranžētas dziesmas. Šī veikuma meistari bija visi trīs Ceļinieki — V. Ādlers, R. Prieditis un V. Brands, trešā daļa no Dziesmiņiekiem — M. Pavasars un puse no Mēs no Toronto — Rasma Caune un N. Batraks. Dīvaini, ka jaunais ansamblis palika bez nosaukuma. Vai būtu skanējis slikti, piemēram, Ventnieki?

Priekšnesumu laikā ventiņus, uzaicināts runāt, sveica mājastēvs — DV Toronto nodaļas priekšsēdis I. Zamlovskis, uzsverot, ka dižciltība uzliek pienākumus, un ventiņu pienākuma apziņa tik liela, ka nevajaga ne biedrības, ne kasiera, bet priekšnieks ir uz mūžu. I. Zamlovskis atklāja, ka nodienējis Ventspilī 3 mēnešus, ventiņiski gan nav šai laikā iemācījies, bet — ventiņiem ir smuki skuķi.

Dīvainības turpinājās. Sarīkojums notika gan grozīņu vakara veidā, taču par telpām bija jāmaksā, radās arī daži citi izdevumi, bet — ieejas maksas nebija. Virsventiņš tikai paziņoja, ka viss kopā izmaksājis 179,79 dol. un ka šo izlikto naudu labprāt vēlētos saņemt atpakaļ; Almiš pagrāba koci, brīdi pastaigāja pa zāli, tad nodeva to virsventiņam — ar 40 dol. vairāk nekā prasīts. Īsti demokratiski ar virsventiņa vienīgo balsi vakara dalībnieki nolēma, ka pārpalikums „pārgriežams" uz pusi un dāvināms „skolai un vanagiem". Paintaresēšanos par tuvāku precīzējumu lika aizmirst pārsteigums, cik viegli pat naudas lietas nokārtojamas ventiņiem. Laikam taču tāpēc, ka viņi ir dīvaini ļaudis. Tikpat ātri īpašniekus atrada arī lozes, ar kuŗām vakara loterijā varēja laimēt 3 no Latvijas caur Zviedriju saņemtus akvarejus, ventiņrokas mālētus.

Bija jau krietni pāri pusnaktij, bet zāle tikpat kā netukšojās. „Jaundibinātais" vakara ansamblis, pievienojoties grupai jauniešu (dīvaini, ka ventiņu vakarā bija arī jaunieši!), ģitaras pavadījumā dziedāja dziesmu pēc dziesmas, apgaldu sasēduši, bet „veči" sastāja apkārt un locīja balsis līdz. Pie citiem galdiem sprēgāja asprātības un ritinājās sarunas. Pēdējā dīvainība: neviens nedejoja. Tie nav meli, tā patiešām bija, kaut neviens neticēs, ka var būt latviešu balle bez dejošanas. Pie ventiņiem tas tomēr iespējams, jo viņi ir dīvaini cilvēki!

Lajs

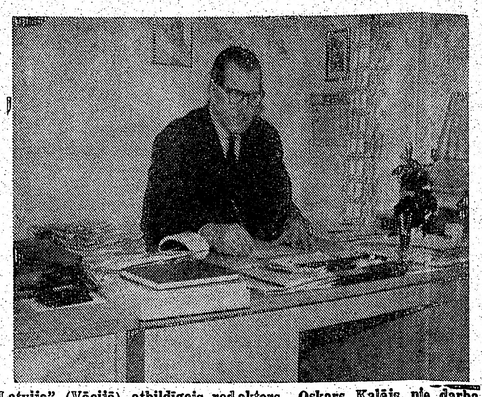

„Latvija" (Vācijā) atbildīgais redaktors Oskars Kalējs pie darba galda sakarā ar viņa 60 gadu dzīves jubileju.

SKAUTU UN GAIDU SVĒTKI ŅUJORKĀ

Zilā kalna gaidu un Rīgas skautu vienības 22. gadasvētku sarīkojumu 28. februārī Ņujorkas draudzes Jonkeru dievnama zālē atklāja vecāku padomes priekšsēdis J. Ērglis, kam sekoja draudzes priekšnieka J. Riekstiņa uzruna. ALAs priekšsēdis U. Grava, kas pats arī kādreiz bijis Ņujorkas skauts, norādīja, ka skautu un gaidu vienības nepieciešamas kātrā latviešu centrā, jo tās varētu pievērst jaunus nākamā darba darītājus. Sekoja Amerikas jendas priekšnieces M. Efertes apsveikums. Apgabala skautu komisārs pasniedza vienības vadītājiem A. Gaujeniekam un P. Mattsonam atslēgu ar diplomu. Līdzīgus apbalvojumus saņēma arī G. Ivanovs un mazskautu vadītājs I. Pecholcs. Vienība saņēma trīs dimanta jubilejas pazīšanas zīmes, kas lietojamas pie karoga, bet vienību vadītāji attiecīgas nozīmes, kas nēsājamas pie formas tērpa. Skautu sauliti kā atzinību saņēma L. Bālena, Z. Cērpiņa, A. Eglīte un R. Pētersone, bet 10 gadu sauliti Ch. Stankēvics un Z. Gaujeniece. „Lāčīša Pū" atveidu kā atzinības zīmi saņēma J. Bālēns un A. Gaujenieks.

Priekšnesumu daļā skatītāji varēja vērot „Lāčīša Pū" izrādi četros cēlienos, kur piedalījās abu vienību dalībnieki. Uzvedumā atsevišķi dalībnieki dziedāja solo dziesmas ģitaras pavadījumā. Bija arī dažas grupu dejas un piramidas. Režisore bija vadītāja Dace Rudzīte, skatuves gaismotājs Mārtiņš Gaujenieks. Par mūziku bija gādājuši Vilnis Plostiņš, Guntars Gedulis, Mārtiņš Gaujenieks un Ingrida Priedīte, par skatuves dekorācijām — roveri un dižskauti, bet par kostīmiem un grimu — lielgaidas.

Katru gadu savos gadasvētkos Ņujorkas skauti un gaidas rīko latviskus priekšnesumus vienību dalībnieku izpildījumā. Tie veici na ne tikvien vienību pašdarbību, bet nostiprina arī dalībnieku vaļodas zināšanas. Šāgada „Lāčiša Pū" uzvedums bija it kā bērnu ludziņas tēlojums daudzu dalībnieku izpildījumā. Redzēja dažādus meža zvērus, pat Austrālijas ķenguru.

Par cienastu bija rūpējušies gaidu un skautu vecāki. Notika izloze ar vērtīgiem laimestiem. Par 25 centiem varēja laimēt tautiskus spilvenus, adījumus vai gaidu un skautu gatavotos priekšmetus. Apmeklētāju ap 450.

—be

Ernests Dānielis aizsaules ceļos

VIŅŠ BEIDZIS DZĪVI PAŠNĀVĪBĀ

Klīvlendas latviešu sabiedrību 23. februāra vakarā satrauca vēsts, ka pašnāvībā devies ilggadīgais DV apvienības priekšnieks Ernests Dānielis, kam tikai 20. februārī apritēja 54 mūža gadi. Liktenīgās dienas vakarā dzīvesbiedre, atgriezdamās no pilsētas, atradusi viņu mājas gaitenī pakārušos. E. Dānielis atstājis zīmiti, kuŗā sievai rakstījis: „Rūpējies par Aldi." Viņš ir abu dēls, pusaudža gados, ar zaudētu redzi.

Ernestam Dānielim bija tikai 6 mēneši, kad māte, aiziedama mūžībā, viņu atstāja kā bāreni. Jau agrā jaunībā viņš mācījās būt patstāvīgs un no Balviem pārcēlās uz Rīgu, kur strādāja piensaimniecībā, izvadādams klientiem un veikaliem pienu, bet vakaros apmeklēja vakara vidusskolu. Aktīvo karadienestu pavadīja 1. Liepājas kājnieku pulkā, bet Latvijas grūtajās dienās iesaistījās cīņās par tēvzemi.

Nodibinoties DV organizācijai, Ernests Dānielis stājās savu cīņas biedru rindās. Klīvlendas DV apvienību viņš vadīja 9 gadus, izceldamies ar labām organizātora un administrātora dāvanām. E. Dāniela vadībā apvienība veica rosīgu kultūrālu un aprūpes darbu. Klīvlendas latviešu sabiedrībā nelaikis bija iemīļots un iecienīts. Aizlūgums notika 26. februāŗa vakarā Parobeck bēŗu mājā. Goda sardzē stāvēja vanagi, vanadzes un veco strēlnieku kopas dalībnieki. Sēru dziesmas dziedāja viŗu ansamblis Tēvzeme, duetu izpildot E. Vēdzemniecei un A. Kalnapuķem.

Nelaikā 27. februārī māc. K. Briedis izvadīja uz Sunset Memorial Park kapsētas latviešu nodaļjumu, atvadvārdus sakot ASV DV zemes valdes pārstāvim A. Tīdemanim, noliekot vainagu ar lentēm nacionālās krāsās. Sekoja ASV vanadžu priekšnieces A. Tidemanes sirsnīgie atvadvārdi un balti ziedi ar nacionālu lenti, kuŗus nodeva aizgājējam līdzi kapā. Tad nāca ziedi un vainagi no Detroitas, Kalamazū, Grand Rapidu, Ņujorkas, Klīvlendas un citām DV apvienībām, vietējām organizācijām un atsevišķiem cīņas biedriem.

J. E.

Ernests Dānielis (†)

● Lielu satraukumu izsauca tas, kad kļuva zināms, ka Kanadas tālo ziemeļu apgabalu iedzīvotāji rēgulāri noklausās ziņas un citus raidījumus, ko angļu valodā raida Pad. savienības raidītāji, kas ģeografiski viņiem daudz tuvāk nekā Kanadas raidītāji. Šo apgabalu iedzīvotāji tādā kārtā pilnīgi padoti padomju propagandai un tiek lēnām „holševizēti".

Klīvlendas vanagu un vanadžu darbs

Klīvlendas DV apvienības saime 28. februārī pulcējās savā mītnē, kur apvienības priekšnieka vietnieks V. Zemesarājs, atklājot gada sapulci, teica: „Vīra, kuŗam vajadzēja šodien stāvēt šajā vietā, vairs nav." Tad sapulces dalībnieki ar klusuma brīdi pieminēja savu ilggadīgo traģiskā nāvē mirušo priekšnieku Ernestu Dānielu. Par sapulces vadītāju izraudzīja J. Ūdri, bet par protokola rakstītāju A. Vadzemnieku.

Ziņojumu par valdes darbību sniedza V. Zemesarājs. Budžets izpildījies ar nelielu uzviju. Notikuši 12 sarīkojumi, piecas gleznu izstādes, no tām viena kollekcionāra T. Cirķeļa ierosināta globālā mērogā. Teātŗa kopa pagājušā gadā nav darbojusies, bet cer darbu atjaunot. Sevišķi sekmīga bijusi Ziemsvētku akcija, kas devusi lielāko summu apvienības pastāvēšanas laikā — 2250,50 dol. Atbalstīti Gaŗezers, jaunatne, sporta, kultūrālie pasākumi, izsniegtas divas stipendijas studējošiem u.c. Sevišķi sekmīgi darbojusies vanadžu kopa. Kasē un noguldījumos 7209,77 dol., inventārs 1614,48 dol., aizdevumos un Gaŗezera akcijās 1300 dol. Kapitāla kopsumma 5268,36 dol. Jaunais budžets sabalansēts uz 4200 dol. Revīzijas komisijas ziņojumu sniedza komisijas pr-dis J. Ozoliņš.

Debatēs A. Piterāns ieteica būt uzmanīgiem ar vietējās aprūpes līdzekļiem, jo dažreiz var rasties neparedzēta vajadzība. Gaŗākas pārrunas notika par apvienības 20 gadu jubilejas sarīkošanu. No Toronto aicinās DV vīru kori diriģenta I. Saksa vadībā.

Par apvienības priekšnieku vienbalsīgi ievēlēja Arnoldu Vādzemnieku, bet valdē — B. Sniedzi, V. Zemesarāju, J. Jendzi, A. Fogeli, J. Jurjānu, J. Stirišķu, Ž. Blušu un V. Jekumu. Vanadžu kopu turpmāk vadīs Marga Barba. Kopas valdē darbosies V. Zemesarāja, E. Vādzemniece, E. Gailīte un V. Logina. Par cienastu sapulces dalībniekiem bija gādājušas vanadzes.

J. E.

Montrealas impresijas

Ziemeļamerikai pāri stiepjas vairākas sniega joslas. Ziemeļaustrumos, kur plūst Sv. Labrenča upe, ziemas visbargākās. Šās joslas vidū tagad iesnigusi Montreala. Lai uz turieni no Toronto nokļūtu, jābrauc ar auto deviņas stundas pa ledus un sniega klātajiem ceļiem, kamēr iebrauc šauros koridoros starp augstām sniega kupenām. Virs dziļā sniega tikko redzams uzraksts — Montreala.

Montrealā 20. februārī notika turienes Latviešu biedrības sarīkojums. Tajā bija aicināti arī „Mēs no Toronto". Tā gadījās braukt uz šo pilsētu. Iebraukuši no Toronto kā viesi un reizē arī „mākslinieki", ieradāmies sarīkojuma zālē paredzētā laikā, tieši pusastoņos vakarā, bet zālē atradās ne vairāk kā divpadsmit cilvēku... Pamazām sāka nākt publika un ap plkst. deviņiem zāle bija pilna. Ieradās arī mūzikanti (A. Stigners, E. Reveliņš un B. Zigovskis) un vakars varēja sākties, tikai ar nepilnu divu stundu novēlošanos...

Visus priekšnesumus sniedza jaunieši. Ačkups dejoja tautas dejas, bet Anna Sprince — baletu. Koklētājas koklēja un dziedāja. „Mēs no Toronto" dziedāja. Vēlās vakara, pareizāk — agrajās rīta stundās ieradās arī „Mērnieku Laiki": Andrejs Caunītis, Juris Zilkalns, Juris Mazutis un Andrejs Vītols.

Zālē pie galdiem sēdēja Montrealas „vecākie jaunieši". Tie visvairāk pārsteidza. Cik pati nebijusēdējusi klausītājos, gan arī uzstājusies, bet tik atsaucīgus klausītājus ilgi nebiju redzējusi! Palika iespaids, ka tie visam dzīvo līdzi ar vislielāko patiku un labsajūtu. Tādā gaisotnē ir patīkami uzstāties.

A. Dindzāna vadībā koklētājas pusotra gada laikā sasniegušas tādu līmeni, ka jau spēj rīkot patstāvīgu koncertu. Ansambli piedalās astoņas meitenes, kas koklē un dzied līdzi. Šāgada 20. martā koncertā uzstāsies arī duopiānistes un koklētājas-dziedātājas. No dzirdētām dziesmām viena bija ar Ritas Strautiņas solo dziedājumu.

Oriģinālu un skaistu priekšnesumu sniedza Anna Sprince. Viņa dejoja baletu, bet kostīms bija stilizēts latviešu tautas tērps. A. Sprince uzaicināta vietējā dejas kopā.

Sarīkojuma izskaņā dzirdējām „Mērnieku Laikus" — elektrisko un parasto ģitaru, elektriskās ērģeles, visiem četriem dziedot reizē. Žēl, ka pašu komponētām dziesmām nevarēja saprast vārdus. Tā nebija dziedātāju, bet mikrofona un skaņu sistēmas vaina.

Tas bija reti viesmīlīgs un skaists vakars.

Rita Baruža

GAŖEZERA DZIESMU DIENAS

rīcības komitejas sēdī 21. februārī vadīja priekšsēdis māc. V. Vārsbergs. Vienojās par jauno mākslinieku koncertu 13. augustā, bet nākošē dienā būs bērnu koŗa un koklētāju koncerts, dziesmu dienas kopkoŗa koncerts, tautas deju priekšnesumi. Svētdien, 15. augustā, notiks Gaŗezera vidusskolas uzvedums, dievkalpojums Gaŗezera brīvdabas baznīcā un vasaras vidusskolas izlaiduma akts. Izstāžu, skašu, grāmatgalda un citu kārtošanu un pārzināšanu uzticēja Jāmim Zuikam. (720 Axtell St., Kalamazoo, Mich. 49001) Dziesmu dienas vadoņi ievietos arī firmu un uzņēmumu sludinājumus. Šī jautājuma kārtošanu uzticēja E. Brožem. Rīkotāji aicina vidienes apgabala latviešu skolas gatavoties bērnu koŗa koncertam, sazinoties ar diriģentu Robertu Zuiku (723 Kendall St., Kalamazoo, 49007). Nākošā rīcības komitejas sēde 19. aprīlī, plkst. 2 pēcpusdienā.

E. B.

Redaktoram O. Kalējam 60 gadu

Rietumvācijā iznākošā laikraksta „Latvija", ko izdod latviešu centrālā komiteja Vācijā, atbildīgajam redaktoram Oskaram Kalējam 5. martā apritēja 60 mūža gadi. Arī viņam nav bijis aiztaupīts nervozais un smagais redaktora darbs, kāds nav pagājis secen gandrīz nevienam mūsu trimdas laikraksta vadītājam. Būdams redakcija gandrīz vienā personā, darbs paņēmis visu Oskara Kalēja laiku, un pēdējos gados nav dzirdēts, ka jubilārs ar dzīvesbiedri, rakstnieci Anitu Dauguli, laikraksta dēļ būtu varējis izlietot kaut vai savu likumīgo atvaļinājumu. Taču raksturīgais smaids tāpēc viņa acīs nav izdzisis. Neviens nekad nav viņu dzirdējis sūrojamies, ka „tā tomēr ilgi nevarēs".

Vispār, Oskara Kalēja bērnība un jaunība nav bijusi saulošanās uz putna spārniem. Nemiers, kas rauj prom no parastās apkārtnes, kas dzen meklēt ideāllem jaunus paradīzes dārzus, bijis tas, kas arī viņam licis citādi redzēt un citādi just, visas nedaudzās brīvās stundas veltīdams rakstīšanai. Izdomas un tēlojuma netrūkst, uz drīkstēšanās tāpat.

Vācu okupācijas laikā Rīgā tagadējais jubilārs piedalījās latviešu pašpārvaldes izsludinātā stāstu un noveļu sacensībā. Iesūtītais darbs „Dižmaņu zvērs" saņēma atzinības balvu, kādu ieguva arī Jonass Miesnieks un Agris Arums par saviem tematiem. Darbu publicēja laikraksts „Tēvija". Bet Jelgava toreiz jau atradās padomju okupantu rokās un Kurzemē cietoksnis.

Jaukto laulību skaits aug

Kalamazū Sv. Jāņa latviešu draudzes padomes sēdī draudzes baznīcas sabiedriskajās telpās 20. februārī vadīja draudzes pr-ks V. Grīnbergs. Uz 1. janvāri draudzē bija 480 locekļi un 64 bērni. Draudzē dzimuši 3 zēni un 3 meitenes, iesvētīti 6, laulāti 7 pāŗi, no kuŗiem 5 pāŗi devušies jauktā laulībā; miruši 7, no tiem 1 sieviete. Draudzes mācītājs J. Turks vadījis 89 dievkalpojumus.

Pie draudzes darbojas Lielupes (175.) skautu vienība Adolfa Artmaņa vadībā. Padome nolēma atbalstīt draudzes jauniešus, kas vasarā piedalīsies Gaŗezerā rīkotos kristīgās jaunatnes kursos, kā arī jauniešus, kas apmeklēs Rietumiečigenas universitātē rīkotos latviešu valodas kursus. Par draudzes pārstāvi uz baltiešu informācijas konferenci, kas notiks 27. martā Čikagā izraudzīja padomes locekli Uģi Grīnbergu.

Draudzes budžets 1971. gadam ieņēmumos un izdevumos sabalansēts uz 16,540 dol. Galvenais ieņēmumu postenis ir draudzes locekļu nodevas, viŗiešiem 36, sievietēm 30 do.l. gadā. Sevišķu rosību parādījusi draudzes dāmu komiteja, iemaksājot draudzes nekustamu īpašumu fondā 4000 dol.

Iepriekšējā gadā mirušā padomes locekļa A. Balka vietā nolēma aicināt nākošo padomes kandidātu, bet revīzijas komisijā par trešo locekli ievēlēja Induli Kāpu. Par draudzes delegātu ALAs kongresā, kas notiks Grand Rapidos maijā, ievēlēja prāv. J. Turku, Draudzes dāmu komiteja savu gada sapulci sasauca 18. februārī. Pārskata gadā ieņemts 6565,61 dol., galvenokārt no sarīkojumiem. Dāmu komiteju vada pr-ce Emilija Jansone, valdē darbojas A. Aboliņa, Z. Bērziņa, A. Vasere un A. Zuika. Grāmatas galdu vada Ilga Ose.

E. B.

Jubilāram, tāpat kā tūkstošiem, bija jāatstāj teiksmainā zeme — Latvija, kuŗu plosīja kaujas un sāmina sveši un nežēlīgi karapulki. Trimda sākās Rietumvācijā, amerikāņu joslā. Izvlests svešā krastā un pārvarējis pirmo rūgtumu, Oskars Kalējs sarakstīja divas grāmatas „Dzimtenes vīraks" un „Profesora kundzes vēstules". Abu grāmatu dominējošā noskaņa gaiša, izlīdzinoša, alkstoša, bez augstām pretenzijām. Tajās viegli atveŗas dvēseļu dzeimes, dzīvi izpaužas psīcholoģiskie sarežģījumi. Grāmatām nerūkst kritikas uzmanības, netrūkst lasītāju, un vēl šodien, tās vērtējamas, kā atzīstams pienesums mūsu trimdas literātūras klāstam. Oskars Kalējs drīz sāka uzmest fragmentu arī pirmajam romānam, bet... 1956. gada 26. martā, Latviešu centrālās komitejas izdevniecības aicināts, iesaistījās redakcijas darbā. Pāvilam Klānam aizejot viņš 1959. gada 1. februārī kļuva par šī trimdas latviešiem Eiropā nozīmīgā laikraksta galveno redaktoru, kādā amatā atrodas vēl šodien.

Jubilārs žurnālistikai pievērsies tikai svešumā. Redakcijas darbs viņu tik stipri saistījis, ka jau 15 gadus Oskars Kalējs mūsu literātūrai nekā jauna vairs nav paspējis dot. Tas mums, varbūt, ir lielāks zaudējums, nekā ar redaktora piepūli viņš to spēj atsvērt. Blakus darbam redakcijā, O. Kalējs darbojas arī DV organizācijā, apbalvots ar goda rakstu. Tāpat viņš ilgus gadus ir LPB Vācijas kopas valdes loceklis un biedrības līdzšinējo literāro sanāksmju vadītājs Visbādenē, Minsterē, Hamburgā, Libekā, Frankfurtē. Tāpat darbojies kā loceklis pirmo un otro dziesmu svētku rīcības komitejā.

Kupla ir Oskara Kalēja sarakste ne tikvien ar kollēgām, bet arī ar jaunajiem pionieŗiem literātūras tīrumos, sevišķi ar tiem, kuŗiem nepietrūkst izturības un kuŗiem jau šūpulī ielikts žurnālista talants. Oskars Kalējs nomaļajā Eutinā, atrodas nacionālā sargpostenī, kuŗš arī nākotnē prasīs no viņa iesaistīt sevi visu bez atlikuma.

A. E.

Kanadas ziņas

HAMILTONA

● Pēc ilgākas slimošanas Hamiltonas Chedok slimnīcā 24. februārī 64 gadu vecumā miris Fricis Teodors Krīgers. No Dodsworth-Brown bēŗu nama nelaikā 27. februārī uz Hamiltonas kremātoriju izvadīja māc. E. Pavasars. Aizgājējs Latvijas laikā dzīvojis Stendē; viņam piederīgo Kanadā nav.

● Hamiltonas latviešu biedrības gada sapulci, kuŗā piedalījās 25 biedri, vadīja R. Kreišmanis, protokolējot T. Tēraudam. To atklāja biedrības pr-ks K. Ozols, vēlāk darbības pārskatā ziņojot, ka notikuši vairāki sarīkojumi — Divreizdivi vakars, Maija balle, Latviešu nama 10 g. jubileja, bet kopīgi ar citām organizācijām b-ba piedalījusies 14. jūnija un 18. novembŗa atcerēs. Vēl ziņojumus sniedza kasieris J. Martinovs, dāmu komitejas pr-ce L. Vilka, koŗa pr-ce M. Zemīte, revidents T. Tērauds un bibliotēkas pārzinis V. Rudzītis. Biedrzinis D. Skrūzmanis informēja, ka biedrībā pašreiz 97 biedri, no kuŗiem 20 nav nokārtojuši savus maksājumus. Par valdes priekšsēdi ar aklamāciju ievēlēja līdzšinējo Kārli Ozolu, bet valdē D. Skrūzmani, R. Kreišmani, J. Martinovu un M. Ozolu, kandidātos paliekot A. Svilpim un P. Zariņam. Revizijas komisijā darbosies M. Zemīte, T. Tērauds un V. Ozols.

BSK

VINIPEGA

● DV Manitobas nodaļas jaunā valde konstruējusies šādi: valdes pr-dis Dr. J. Zariņš, vietn. V. Stenderis, sekr. K. Smoļinskis, kasieris V. Sandavs un biedrzinis mantzinis St. Stepulis. Revizijas komisijas pr-dis ir J. Preimanis, sekr. V. Zariņa un locekle L. Kēlere. Dāmu komiteju vadīs pr-ce L. Smoļinska ar palīdzi V. Zariņu. Valde nolēma izteikt protestu Draudzīgā aicinājuma dienu rīkotājiem, jo referents J. Ancklā viņš kritizējis tā ierosinātāju, pēdējo brīvās Latvijas valsts prezidentu K. Ulmani, izsakoties, ka viņš ar Draudzīgo aicinājumu vienīgi piespiedis pirkt grāmatas, ar to vēlēdamies atbalstīt tirgotājus. Tāpēc Vinipegā netiekot rīkotas Draudzīgā aicinājuma dienas, bet kultūras dienas. Ģen. J. Baloža piemiņas vakars, sakarā ar viņa 90. dzimšanas dienas atceri, notiks 5. martā. Referēs V. Stenders par tematu: Kalpaka dienas agrāk un tagad. Ar deklamācijām piedalīsies Z. Kļaviņa un J. Meistars, kā arī tautas deju kopa Kokle M. Tisekas vadībā. Gadskārtējais nodaļas balle notiks 17. aprīlī. Mednieku un makšķernieku sekcijas sporta balle tiek rīkota 13. martā.

V. Z.

VINDZORA

Vindzoras latviešu biedrības gada sapulcē, kuŗu vadīja V. Bernāns, protokolējot K. Skujam, ievēlēja biedrības amatpersonas nākošajiem diviem gadiem. Pārrunas izraisīja valdes un revizijas komisijas pērnā gada lēmums par Vindzoras latviešu b-bas bibliotēkas, apm. 70 dažādu sējumu, nodošanu pagaidu lietošanā DV Toronto nodaļas bibliotēkai. Šīs grāmatas, lasītāju trūkuma dēļ, 7 gadus nebija lietotas, jaunas nebija iegādātas, bet esošās lasītāji bija jau izlasījuši. Vienam pretbalsojot un vienai balsij atturoties, nolēma bibliotēku nodot DV Toronto nodaļas bibliotēkas īpašumā. Tā kā valde vairs nebija pilnā sastāvā, jo agrākais valdes priekšsēdis K. Znotiņš pārcēlies uz Toronto, viņa vietā ievēlēja A. Bangu. Jaunajā valdē darbosies priekšsēdis V. Bernāns, vietn. A. Banga, sekretārs K. Skuja, kasieris V. Kalva, biedrzinis-mantzinis A. Arnovics. Biedrības adrese: Mr. K. Skuja, 518 Cameron Ave., Windsor 11, Ont. Revizijas komisijā ar aklamāciju ievēlēja priekšsēdi E. Ezeru, locekļus A. Bernāni un V. Zābaku. Par dāmu komitejas priekšnieci ar aklamāciju ievēlēja A. Grizāni, viņas palīdze būs O. Zābaka.

K. Sk.

● Brazilijā četru dienu karnevāla laikā, kas beidzās 23. februārī, galu dabūjuši 180 brazilieši. Pēc policijas izteicieniem karnevāls šogad norisinājies daudz miermīlīgāk nekā citus gadus. Nāves gadījumi bijuši uz ceļiem, kautiņos un citos apstākļos, kad simtiem tūkstošu braziliešu atradušies uz ielm ar dejām un dziesmām Riodežaneiro un citās pilsētās. Rio slimnīcas ziņoja par palīdzības sniegšanu 11.000 personām.

SARIKOJUMU KALENDARS

TORONTO

18. martā — TLB hostīmu balle „Laimes ritenī", Latviešu namā pl. 7.30 vakarā. Masku godalgošana.

14. martā — plkst. 4 pēcp. Latviešu namā latviešu jaunatnes mūzikas pēcpusdiena. Latviešu nama dāmu komitejas sarīkojums.

14. martā — pl. 1.30 Latviešu namā Vilmas Goldmanes lekcija par latviešu mākslu ar diapozitīviem. Māksl. vienības Latvis sarīkojums.

No 16. — 28. martam — J. Zuntaka gleznu izstāde Sv. Jāņa draudzes sarīkojumu telpās, 260 Balmoral Ave. Atklāšana 18. martā, plkst. 8 vak. Izstāde atvērta sestdienās un svētdienās no pl. 2—9 vak., pārējās dienās no pl. 6 — 9 vak.

20. martā — plkst. 7.30 vak. jauniešu balle Latviešu namā.

21. martā — plkst. 6 vak. Bikforda vidusskolas zālē DV teātŗa izrāde Molnāra „Spēle pilī".

21. martā — pl. 1.30 Latviešu namā Vilmas Goldmanes lekcija par latviešu mākslu ar diapozitīviem. Māksl. vienības Latvis sarīkojums.

21. martā — plkst. 3 p.p. Latviešu namā TLB literārā pēcpusdiena. Dr. P. Vasariņš „Skats šīsdienas Latvijas dzejā" un kokļu ansamblis.

25. martā — ceturtdien, pl. 8 vak. Latviešu namā māc. R. Ekšteina priekšlasījums „Sufražisms jeb sievietes cīņa par vienlīdzīgām tiesībām ar vīrieti."

28. martā — plkst. 5 pēcp. Latviešu namā tautas dziesmu vakars Piedalās Viesturs, Alsunga un Dainuvītes. Sarīkojums TLB sestdienas skolai par labu.

28. martā — pl. 4 p.p. Gaujas 14. gaidu vienības sarīkojums „Lieldienas brauc" Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu zālē.

3. aprīlī — pl. 8 vakarā Sv. Andreja baznīcā L. Garūtas kantāte „Dievs, Tava zeme deg" un citi skaņdarbi. Sv. Andreja ev.-lut. draudzes kora 19. gadskārtējais koncerts. Piedalās solisti, ērģeles un stīgu orķestris.

1. maijā — pl. 8 vak. DV namā maija balle ar maija karalienes vēlēšanām.

15. maijā — ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde, Anšlava Eglīša „Bezkaunīgie vēži".

OSAVA

20. martā — plkst. 7.30 vak. Poļu zālē, 219 Olive Ave., DV Osavas nodaļas 3 gadu darbības atceres sarīkojums.

NIAGARA

24./25. jūlijā — Jaunatnes dienu dienas Niagarā.

LAIKRAKSTA

LATVIJA

AMERIKA

ATSEVIŠĶI NUMURI

PĒRKAMI TORONTO

Broadview Delicatessen
105 Danforth Ave.

Beliart Newspaper
272 Spadina Ave.

Esto Meat Products
931 Mt. Pleasant Rd.

Lidums Meat
901 Roncesvalles Ave.

Parkway Delicatessen
731 Broadview Ave.

Lotus Florists
792 Bathurst St.

Pavasars Delicatessen
361 Roncesvalles Ave.

Poles Meat
376 College St.

Venus Florists
231 Roncesvalles Ave.

West Art — Gift Shop
2282 Bloor St. W.

O. Andersons
32 Market St.

Northland Grocers
230 Barton St. E.

KANADIEŠI!

Katru gadu vairāk kā 60.000 vīrieši un sievietes no visām pasaules malām kļūst Kanadas pavalstnieki. Varbūt Jūs jau esat dzīvojuši Kanadā vairākus gadus un domājat iegūt šīs zemes pavalstniecību? Ja Jūs esat kvalificēti, Kanada Jūs laipni gaida.

Ja vēl nezināt, vai jau varat iegūt Kanadas pavlstniecību, apmeklējiet tuvāko Citizenship Court. Tur Jūs draudzīgi sagaidīs, uz Jūsu jautājumiem atbildēs un palīdzēs izpildīt vajadzīgos dokumentus. Ja Jūs nevarat apmeklēt vienu no šīm iestādēm personīgi, rakstiet uz tuvāko un Jūs saņemsit visu vajadzīgo izziņu.

COURTS OF CANADIAN CITIZENSHIP:

55 St. Clair Avenue East
TORONTO, ONTARIO

150 Main Street West
Zone A
HAMILTON, ONTARIO

National Revenue Building
166 Frederick Street
KITCHENER, ONTARIO

360 St. Paul Street East
ST. CATHARINES, ONTARIO

Federal Building
Room 304, 19 Lisgar Street South
SUDBURY, ONTARIO

Dominion Public Building
5th floor, 457 Richmond Road
LONDON, ONTARIO

Federal Building, 5th floor
185 Ouellette Avenue
WINDSOR, ONTARIO

2054 Broad Street
REGINA, SASKATCHEWAN

Sir Alexander MacKenzie Building
9828 — 104th Avenue
EDMONTON, ALBERTA

Oil Exchange Building
Suite 300, 309—7th Avenue S. W.
CALGARY, ALBERTA

1075 Georgia Street West
VANCOUVER, B. C.

Customs Building
816 Government Street
VICTORIA, B. C.

Centennial Building, 6th floor
Corner Sackville & Granville Sts.
HALIFAX, NOVA SCOTIA

McLean—Spear Building
77 Vaughan Harvey Blvd., Box 828
MONCTON, NEW BRUNSWICK

Commerce House, Room 1080
1080 Beaver Hall Hill
MONTREAL, QUEBEC

9th floor, 150 Kent Street
OTTAWA, ONTARIO

508 Financial Building
230 — 22ndAvenue
SASKATOON, SASKATCHEWAN

Jūs varat rakstīt arī uz:
Citizenship Registration Branch
National Building, 130 Slater Street
OTTAWA 4, Ontario

GOVERNMENT OF CANADA
GOUVERNEMENT DU CANADA

Piedāvā dāvanām un pašu vajadzībām:

Daugavas Vanagu Gramatnīca

Latviešu namā 491 College St., Toronto 174, tālrunis 921-7121

- GRĀMATAS, visjaunākos izdevumus iesakitot
- KERAMIKU
- KOKA IZSTRĀDĀJUMUS — pūra lādes, šķīvjus, svečturus, standartiņus
- AUDUMUS — sedziņas, spilvenus, grāmatu zīmes
- ĀDAS IZSTRĀDĀJUMUS — atslēgu maciņus, naudas makus, albumus, viesu grāmatas, adrešu grāmatas, grāmatu zīmes
- LATVIEŠU SKAŅU PLATES
- APSVEIKUMU KARTĪTES

Apskatiet — varbūt kas noderi

ESTD 1874

Turner & Porter

APBEDĪŠANAS BIROJS

Roncesvalles Chapel
436 Roncesvalles Ave.
LE3-7954

York Chapel
2357 Bloor St. W.

Parkošana abās bēru mājās

IGAUŅU OPTIĶIS

J. RATAS

169 Danforth Ave. HO 8-0251

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.
Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS

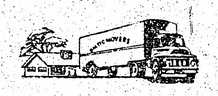

tālr. 534-1403, Toronto

Baltic
PLASTERING

Izdaru visus nepieciešamos māju remontus iekšpusē un ārpusē. Garantēts darbs. Mērenas cenas. Metro licence E 761. Zvanit katrā laikā Toronto

769-8280

BB
apdrošināšana plus
VALD. BEBRIS
1658 VICTORIA PARK AVE. SCARB

TEL. 759-0266

ĻOTI LABA IZDEVĪBA

precētam pārim ar pieredzi

eiropiešu ēdienu gatavošanā

eiropiešu kafejnīcas stila lielā alus restorānā Toronto centrālā etniskā iecirknī. Darbojas sešas dienas nedēļā. Nedrīkst būt dzērāji un jābūt labām atsauksmēm.

Zvanieţ

Mr. ALBERT

781-5946

Kanadas DAUGAVAS VANAGU nams
125 Broadview Ave., Toronto 250,
PIEDĀVĀ ZĀLI PIRMĀ STĀVĀ (ar gaisa dzesinātāju)
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM. PIEPRASIET TELEFONISKI—
465-5225
DAUGAVAS VANAGU KLUBS
OTRĀ STĀVĀ
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM NO PIRMDIENAS LĪDZ PIEKTDIENAI PLKST. 4 p.p. — 1 NO RĪTA, SESTDIENĀS NO PLKST. 12 DIENĀ — 1 NO RĪTA.
Dažādi dzērieni un ēdieni par mērenām cenām
Uz redzēšanos!

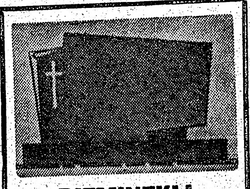

PIEMINEKĻI

Igauņu uzņēmums

YONGE MEMORIAL LTD.

2019 Yonge St., Toronto 7
(Starp Eglinton un Davisville)

487-2147, vakaros 445-8955

Kvalitātes darbs un eiropiešu metz

Lielākais un labākais veikals Kanadā speciāli

EIROPIEŠU DELIKATESĒM

vislabākā kvalitāte, plaša izvēle un mērenas cenas

tip-top MEATS

delicatessen

1727 BLOOR ST. WEST
(pretim Keele pazemja stacijai)
YORKDALE SHOPPING CENTRE
FAIRVIEW MALL
Sheppard Avenue — Don Valley Parkway)

L.LUNSKY
OPTIĶIS

Atvērts no pl. 9.30 — 6 vak.
Ar iepriekšēju pieteikšanos
470 College St., Toronto.
Tālr. WA 1-3924

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. t. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā.

LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd.,

Vai esat nokārtojuši abonementu?

Kā panākt Ontario veselības apdrošinājuma nepārtrauktību

KAD PRECATIES

Paziņojiet savai grupai 30 dienu laikā, vai arī, ja neesat apdrošināts grupā, rakstiet OHSC & OHSIP, 2195 Yonge Street, Toronto 7, uzdodot abus vārdus, savu Ontario Hospital Insurance un O.H.S.I.P. numurus, kā arī laulību datumu.

KAD MAINĀT DARBA VIETU

Rūpīgi ievērojiet instrukcijas OHSC un OHSIP samaksas apliecībās (Certificates of Payment), kuŗas jūsu grupai jums jāapgādā.

KAD JUMS IR BĒRNS (vai to adoptējat)

Jāpaziņo vienīgi OHSIP. Ja esat apdrošināts grupā, paziņojiet tai; ja neesat — rakstiet OHSIP 30 dienu laikā.

Ja jūsu bērns kļūst 21 gadu vecs vai arī kļūst pašapgādnieks

Tas tad atsevišķi jāapdrošina vai nu viņa paša grupā (ja viņa darba vietā tāda ir), vai arī tieši. „Pay Direct" veidlapas saņemamas bankās un slimnīcās vai arī no OHSC un OHSIP. Jūsu bērna laulību gadījumā skat. augšējo aizrādījumu.

ONTARIO DEPARTMENT OF HEALTH
Hon. A. B. R. LAWRENCE, Minister

Ontario Hospital Services Commission
Ontario Health Services Insurance Plan
2195 Yonge St., Toronto 7, Ontario
Telephone 482-1111

1971. g. 24. februārī Hamiltonā slēdza acis uz mūžu mans mīļotais draugs

Fricis Teodors Krigers

Dzimis 1906. g. 6. novembrī Latvijā

Kas nems un nieciņš,
lai paliek nu tāls,
Tas neies Tev līdzi mūžībā . . .

Viņu klusi pieminā paturēs

Z. Lapukis Hamiltonā

KANADAS BAZNĪCAS

TORONTO

Arhibīskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 3, Ont., tālr. 787-2310. Sv. Jāņa draudze, telefons 921-3327, 299 Balmoral Avenue.

Mācītājs A. Cepe, 38 Bulaby Cr., Don Mills. Tālrunis 449-4087. Sv. Andreja draudze, tel. 924-1503, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto 2.

14. martā pl. 11 dievkalpojums un svētdienas skola; pl. 12.30 iesvētes mācība.

21. martā pl. 3 pēcpusdienā dievkalpojums un svētdienas skola; pl. 1.30 iesvētes mācība; pl. 4.30 jauniešu grupa.

26. martā pl. 10 Kanadas apgabala ev.-lut. draudžu jauniešu sabiedrības Sv. Andreja baznīcā; pl. 7.30 vakarā jauniešu svecīšu dievkalpojums.

27. martā pl. 10 jauniešu saieta turpinājums.

28. martā pl. 11 dievkalpojums un svētdienas skola; pl. 12.30 iesvētes mācība.

Māc. A. Briedis, 44 Marilya Cr., Toronto 16, tel. 757-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 351 Danforth Avenue.

14. martā, plkst. 2 pēcp. dievkalpojums un svētdienas skola. Tūlīt pēc dievkalpojuma draudzes sapulce baznīcas zālē.

21. martā, plkst. 2 pēcp. dievkalpojums un svētdienas skola. Tūlīt pēc dievkalpojuma pirmsiesvētes jauniešu grupa.

28. martā, plkst. 2 pēcp. dievkalpojums un svētdienas skola. Tūlīt pēc dievkalpojuma iesvētīšanas mācību stunda.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev.-lut. Krišņa draudze 18 Victoria Ave., S.

14. martā, plkst. 10.30 dievkalpojums bērniem ar svētdienas skolu; plkst. 11 dievkalpojums pieaugušiem; plkst. 10.15 stunda abām Bībeles klasēm.

MONTREALA

Māc. A. Veitkus, 3438 Rosedale Avenue, Montreal 28 P. Q. Telefons HU 9-2224.

Montrealas latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Avenue.

14. martā dievkalpojuma nebūs.

21. martā, plkst. 1.30 p.p. dievkalpojums ... Svētdienas skola. Pensionāru sanāksme notiks otrdien, 9. martā, plkst. 2 p.p. draudzes namā.

Dievkalpojums angliski notiks 14. martā, plkst. 9.30 no rīta.

OTAVA

Māc. Edg. Lange, 864 Pleasant Pk. Rd.; tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā 400 Sparks ielā.

LŪDZU, KLAUSIETIES
raidījumu 15. GADA GĀJUMĀ
Toronto Latviešu mistiņas radio
BRĪDIS AR DIEVU
katru svētdienu, no pl.
9 — 930
Niagaras WELD raidītājā
(viļņi 1270)
Informācija: tālr. Toronto
261-4218.

Government Information

Finanču un tirdzniecības departaments

PATĒRĒTĀJU AIZSARDZĪBA

Financiāli aizņēmumi un iepirkšanās uz kredita ir parastas parādības. Noteikumu, maksājumu un līgumu nosacījumu augošās dažādības dēļ nepieciešama skaidra pamatinformācija. Ontario provincē ieviests Patērētāju aizsardzības likums (Consumers Protection Act), lai jums palīdzētu.

IEPIRKŠANĀS UZ KREDITA

Ja iegādājaties ražojumu vai pakalpojumu, kuŗa vērtība pārsniedz $50, jums saskaņā ar likumu tiesības saņemt skaidru rakstveida paskaidrojumu, kuŗā uzrādīti:

1. Pārdevēja vārds un adrese.
2. Pilnīgs preču vai pakalpojumu saraksts ar attiecīgām cenām un sīka nomaksas noteikumu uzskaite.
3. Iepirkto preču vai pakalpojumu īstā cena.
4. Jebkādas apdrošinājuma summas vai oficiālas piemaksas lielums, kas maksājama pēc federāliem vai provinces likumiem.
5. Iemaksas vai iemaiņas (trade-in) summa.
6. Visa kredita izdevumi par maksājamā balansa neto summu dolaros un centos, kā arī gada procentu likme.
7. Pamatnoteikumu, pēc kuŗa aplēšanas piemaksas nomaksas termiņa notecēšanas gadījumā.
8. Jebkādas garantijas paskaidrojums. Ja garantijas nav, tas līgumā jāmin.
9. Kā jums, tā pārdevējam jāpatur jebkuŗa līguma kopija ar oriģinālparakstu (paraksstu kopējumi neder!).
10. Ja izdarāt iemaksu vai izmaiņu (trade-in) bez parakstīta līguma, bet preci vai pakalpojumu nesaņemat, pārdevējam — pēc jūsu pieprasījuma — iemaksa vai izmaiņas prece jāatdod.

Ja preču vai pakalpojumu pilna cena ir mazāka par 50 dol., jūs tomēr varat pieprasīt līgumu ar minētajiem datiem.

ATSAVINĀŠANA

Ja divas trešdaļas vai vairāk no pirkuma summas, ieskaitot procentus, ir nomaksātas, preci nevar atsavināt vai pārdot citam bez pašvaldību vai apgabaltiesas tiesneša atļaujas.

CEĻOJOŠĀS TIRDZNIECĪBAS (door-to-door sales) DARĪJUMI

Pastāv īpaši aizsardzības noteikumi pircējam darījumos ar ceļojošiem tirgotājiem — tādiem pārdevējiem, kas piedāvā preces vai pakalpojumus ārpus sava uzņēmuma atrašanās vietas.

ĪPAŠS NOGAIDES LAIKS

Darījumi ar ceļojošiem tirgotājiem pakļauti īpašam divu veselu darba dienu „pārdomāšanas" periodam. Šis periods iestājas, kad jūs, pircējs, saņemat tirdzniecīskā darījuma līguma kopiju. „Pārdomāšanas dienās" ieskaitīta gan sestdiena, bet ne svētdiena vai likumīga svinamdiena. Šai laikā jums tiesības līgumu atsaukt. Tas jāizdara rakstveidā un jānogādā personīgi vai ar ierakstītu vēstuli, zīmogotu šo 2 dienu laikā.

KUR NOSKAIDROT

PROBLĒMAS

The Consumer Protection Bureau of Ontario nodibināts, lai jums palīdzētu. Rakstiet: The Registrar Consumer Protection Bureau, 555 Yonge Street, Toronto, ja jums kādas nepatikšanas šai ziņā. Miniet visus faktus un pievienojiet jebkādus līgumus, kvītis vai garantijas, kā arī visas reklāmas un sludinājumus, kas ietekmēja jūsu izšķiršanos.

THE HON. WILLIAM G. DAVIS
Prime Minister of Ontario

Trudo Toronto...

NĀKOŠĀ DIENĀ VIŅŠ VANKUVERĀ SALAULĀJĀS

Kanadas ministru prezidents Trudo ieradās Toronto, kad liberāļu partija viņam par godu 3. marta vakarā rīkoja plašu banketu Royal York viesnīcā. Tiklīdz parādījās ziņa par Trudo viesošanos, Toronto ziemeļu rajonā izsprāga divas dūmu bumbas. Trudo ieradās noteiktā laikā un iegāja Royal York viesnīcā pa aizmugures durvīm. Hotela ārpusē bija sapulcējušies ap 600 demonstrantu ar plakātiem, galvenokārt protestējot pret pašreizējo bezdarbu. Kāda cita grupa demonstrēja par sieviešu tiesībām uz legāliem abortiem. Šajā raibajā barā bija arī tādi, kas apsūdzēja Trudo valdību par Vietnamas kara

Ministru prezidents Trudo dienu pirms savām laulībām Royal York viesnīcā Toronto.

Foto: A. Kalniņš

atbalstīšanu. Demonstrācija izvērtās ļoti skaļa. Policija apcietināja ap 13 demonstrantu.

Pusstundas laikā viesnīcas priekša atstāja postažas iespaidu: abās pusēs galvenai ieejai bija izsisti logi, apgāztas atkritumu tvertnes, un ietve piesvaidīta ar salauztiem demonstrantu plakātiem. Policija vērsās ne tikvien pret demonstrantiem, bet arī preses pārstāvjiem, īpaši fotografiem un filmu operātoriem, kas mēģināja uzņemt skatus no šīs karstās cīņas. Policija mēģināja vairākas reizes atņemt fotoaparātu arī preses fotografam Aleksandram Kalniņam, kas pārstāvēja „Latvija Amerikā" un lielo Toronto dienas laikrakstu „The Daily Star", kad viņš uzņēma skatus no policijas cīņas ar demonstrantiem.

Trudo savā 20 minūšu garajā runā Royal York viesnīcā nepieminēja Kanadas lielāko un nopietnāko problēmu — bezdarbu, bet runāja par sieviešu tiesībām šajā zemē. Trudo uzsvēra, ka šīsdienas sieviete visas Kanadas mērogā vēl nav ieguvusi savas legālās tiesības un lika saprast, ka joprojām pastāv diskriminācija attieksmē uz darba un citām tiesībām. Cita vidū runātājs minēja, ka Kanadas parlamentā no 264 locekļiem, tikai viena esot sieviete. Pusgadsimteņa laikā tikai 18 sievietes ievēlētas parlamentā. Runas temats bija skaidrs: sievietei jāierāda lielāka loma Kanadas izveidošanā.

Plašais bankets, kas bija rīkots viesnīcas trīs zālēs, pulcināja ap 2300 viesu, kas ir liberāļu partijas atbalstītāji. Visplašākā ceremonija bija sasveicināšanās ar prominentākajiem partijas pārstāvjiem, paņemot gandrīz stundu no kopīgā laika. Roku spiešanā Trudo uzstādīja jaunu „rekordu", sasveicinoties ar pāris simt viesiem. Viņš demonstrēja arī savu dejas māku un pavadīja vismaz 45 min. uz dejas grīdas, Toronto skaistāko dāmu vidū bija arī nesen ievēlētā „Miss Canada".

A. K.

... UN VANKUVERĀ

Kanadas 51 gadu vecais ministru prezidents Trudo viesošanās laikā Toronto pavadīja savu pēdējo vecpuiša vakaru, jo otrā dienā viņš Vankuveras katoļu baznīcā salaulājās ar 22 gadus veco Margaretu Sinklēru. Laulāšanas ceremonijā piedalījās tikai abu ģimeņu locekļi. Līgava ir viena no agrākā Kanadas zvejniecības ministra piecām meitām. Viņa dzimusi Vankuverā, kur ieguvusi sākumizglītību un studējusi politiskās zinības un sociioloģiju Otavā. Trudo ar līgavu iepazinies pirms 3 gadiem Tahiti salā, kur ar viņu saticies atvaļinājuma laikā. Pēc laulībām jaunais pāris devies īslaicīgā kāzu ceļojumā, lai pēc tam atgrieztos Otavā.

Margaretas Sinklēras 62 gadus vecais tēvs ir dzimis skots un Otrā pasaules kara laikā kalpojis karaliskajos Kanadas gaisa spēkos Vidējos austrumos. Laikā no 1952. līdz 1957. gadam viņš bijis zvejniecības ministrs, bet Džona Dīfenbēkera laikā kā liberālis ministra portfeli zaudējis. Sinklēra ģimene dzīvo Rietumvankuverā.

Mūsu draudzes dibinātājs un ilggadējs priekšnieks

Heinrichs Nikolajs Greble

pēkšņi šķīrās no mums
1971. gada 25. februārī

Dziļās sķumjās

St. Catharines ev. lut. draudze

DRAUD LEDUS „UZBRUKUMS"

Kaut gan vēl nesen Losandželosā, Kalifornijā, temperatūra bija 95 gradi pēc Fārenheita, šai ziemā augstajos līdzenumos pie Klinšu kalniem reģistrēta zemā temperatūra uzrāda rekordskaitli, tāpat Nevadā, kur divas dienas nevarēja atrakt sniegā ieputināto paša gubernātora māju. Laukstaimniecības kalendārs pareģoja sevišķi aukstu ziemu.

Eiropā aukstums vēl jūtamāks. Ūras kalnos, Šveicē, temperatūra nokritusies līdz 40 gradiem pēc Fārenheita un bija tāda pati kā Zviedrijas ziemeļos. Ronas upes ielejā bija tā sniedzis, ka sniegā vairākas dienas palikuši ap 10.000 automobiļu. Kordovā, Spānijā, plosījušās sniega vētras. Rietumvācijā aizsala kanāli un upēs radās ledus blāķi. Kāds Minchenes laikraksts pareģoja, ka sāksies jauns ledus laikmets.

Vācu meteorologs Rodevalds to apstiprināja un izteicās, ka Eiropa nemaz nav tālu no jauna ledus laikmeta. Viņš paredz, ka bargas ziemas būs arī turpmākajos divdesmit gados. Ja gaisa temperatūra turpinās kristies, tad pēc 100 gadiem Eiropu līdz Alpiem var pārklāt glečeri un ledus kalni. Rodevalds savus atzinumus pamato ar ūdens temperatūras mērījumiem Atlantijas okeana galējos ziemeļos. Šai okeana daļā starp Ņufaundlendu, Franča Jozefa zemi un Špicbergenu atrodas 9 peldošas meteoroloģiskās stacijas. Spriežot pēc grafikas, kas iesākta 1950. gadā, ūdens temperatūra okeanā pastāvīgi kritusies: ap 1968. gadu ūdens caurmērā kļuvis aukstāks par 0,56 gradu pēc Fārenheita, pie kam atvēsināšanās temps pēdējos piecos gados pieaudzis. Šī nelielā starpība ūdens temperatūrā daudz lielākā mērā atsaukusies uz gaisa temperātūru un radījusi klimatiskas pārmaiņas ziemeļos. Leduskalni pēdējos gados aizpeld tālāk uz dienvidiem nekā agrāk. Uz Franča Jozefa zemes, kas apklāta ar mūžīgu ledu, pēdējā laikā vidējā temperatūra ziemas mēnešos nokritusies līdz — 17 gradiem pēc Fārenheita, kamēr laika periodā no 1952. līdz 1956. gadam tā bija tikai — 1 grads.

Vēl pirms 30 gadiem zinātnieki konstatējuši, ka Arktikā laiks periodiski kļuvis siltāks, kas sācies 20. gadsimta sākumā. Tagad laiks tur kļūst aukstāks. Tas dod pamatu hipotēzei par cikliskām pārmaiņām, kuŗās siltā laika periods vietā nāk auksta laika periods. Šo teoriju izdevies pārbaudīt, izpētot kontinentālo ledāju. Grenlandē. Ledus biezums tur ir līdz 4500 pēdām un tā rašanās sākumu var lēst ap 800 gadu pirms mūsu laika. Ar urbšanas palīdzību un analizējot no dažādiem dziļumiem ņemtos ledus paraugus, zinātnieki aplēsuši ciklu, kuŗa maksimālais aukstums ritmiski mainās ar maksimālo siltumu. Starp šiem diviem laikiem pagājuši 78 līdz 110 gadu. Šīs svārstības zinātnieki izskaidro ar neperiodiskām pārmaiņām saules izstarojumu intensitātē.

Minētais meteorologs Rodevalds tādēļ domā, ka zeme tagad tuvojas aukstuma zemākajam punktam un sasniegs to pēc 10 vai 20. gadiem. Maksimāli augstākai temperātūrai pēc viņa aplēsumiem jāiestājas apmēram nākošā gadsimta pirmajā vai otrā gadu desmitā. Taču viņš atrunājas, ka pareģojuma pareizība ir tāda pati, kā laika pareģojums divas vai trīs dienas iepriekš.

Tātad, izredzes mums ir šādas: vai nu mēs 10 vai 20 ziemas salsim arvien vairāk, kamēr laiks nesāks palikt atkal siltāks, vai arī aukstums vispār kļūs arvien lielāks un ledus tuvošanās piespiedīs mūs pārvietoties uz ekvātoru.

St.

Ķīniešu spēs apdraudēt Pad. savienību un ASV

Sarkanā Ķīna 3. martā ievirzījusi orbitā savu otru zemes satelītu, tā pietuvodamās starpkontinentālo raķešu izveidošanai. Pekinga tuvāk par to nekā nav ziņojusi. Satelits zemes orbitā ievirzīts no Šuangčengzū stacijas, valsts ziemeļrietumos. Ziemeļamerikas gaisa aizsardzība uztvērusi satelitu, kas apriņķo zemi 106 minūtēs, 1118 jūdžu augstumā un pietuvodamies zemei līdz 167 jūdzēm.

Ķīnieši savu pirmo zemes satelītu ievirzīja orbitā 1970. gada 25. aprilī. ASV prezidents Niksons savā nesenajā pasaules politiskajā pārskatā kongresam vēstīja, ka sarkanā Ķīna rosīgi izveido ballistiskās raķetes, kuŗas līdz 1970-to gadu beigām varētu apdraudēt ASV.

Padomju savienība savukārt uztraukusies, ka ķīniešu spiegu sateliti gaisā būs spējīgi novērot tās bruņošanās rūpnīcas un karaspēka koncentrācijas gar sarkanās Ķīnas robežām. Ķīnas tāllidojuma raķetes jau tagad spējīgas sasniegt dažus Pad. savienībai vitāli svarīgus aizsardzības centrus, ieskaitot Sibiriju un Centrālāziju.

ĒĢIPTE NEPAGARINA PAMIERU

ASV spiedušas Apvienoto nāciju ģenerālsekretāru Utantu palīdzēt atvieglināt Vidējo austrumu krizi un lūgt Izraēlas un Ēģiptes pamiera pagarinājumu, kas izbeidzās 7. martā. ASV jaunais sūtnis AN, Džordžs Buss, lūdza Utanta palīdzību arabu - Izraēlas miera sarunās ar speciālo vidutāju Jaringu. Lūgumu iesniedza vēl pirms ASV, Pad. savienības, Anglijas un Francijas delegātu sanāksmes. Sūtņa Buša lūgumu atbalstīja arī Anglijas delegāts.

Ēģiptes prezidents Sadats uzaicināja galvenos padomdevējus Kairo izlemt Ēģiptes politiku attiecksmē uz pamiera pagarināšanu. Pusoficiālais laikraksts Ahram ziņoja, ka Ēģipte uzaicinājusi četrus lielos noteikti pievērsties tam, lai Izraēla izpilda 1967. g. AN drošības padomes rezolūciju par Vidējiem austrumiem. Rezolūcija prasa Izraēlas atvilkšanos no visām 1967. gada karā okupētām arabu territorijām.

„Kairo vairs nav apmierināta ar 4 lielo vienkāršu faktu apstiprināšanu, bet sagaida šo valstu pozitīvu soli, definējot savu nostāju par Izraēlas atteikšanos atbildēt uz Jaringa priekšlikumiem atvilkties pilnīgi no okupētām territorijām," izsakās Ahram.

Ēģiptes karaspēks atradās trauksmes stāvoklī gar Suecas kanalu gadījumā, ja pamieru nepagarinās. Līdzīgs trauksmes stāvoklis bija vērojams arī Izraēlas pusē. Abas puses pēdējās dienās palielinājušas arī izlūkdojumus.

Telavivā prof. Alberts Sabins, Amerikā dzimušais polio potes atradējs, izteicies, ka Ēģiptes prezidentu Naseru varētu būt nogalinājusi armijas nemiernieku grupa, kas nav bijusi apmierināta ar viņa padomju politiku. Sabins savu teoriju pamatojis uz informāciju, kas saņemta no kādas personas, kas atradusies sakaros ar Ēģiptes armiju un no turienes izbēgusi vēl pirms Nasera nāves.

Pēc pēdējām ziņām pamieru, kas izbeidzās 7. martā, Ēģipte nav pagarinājusi.

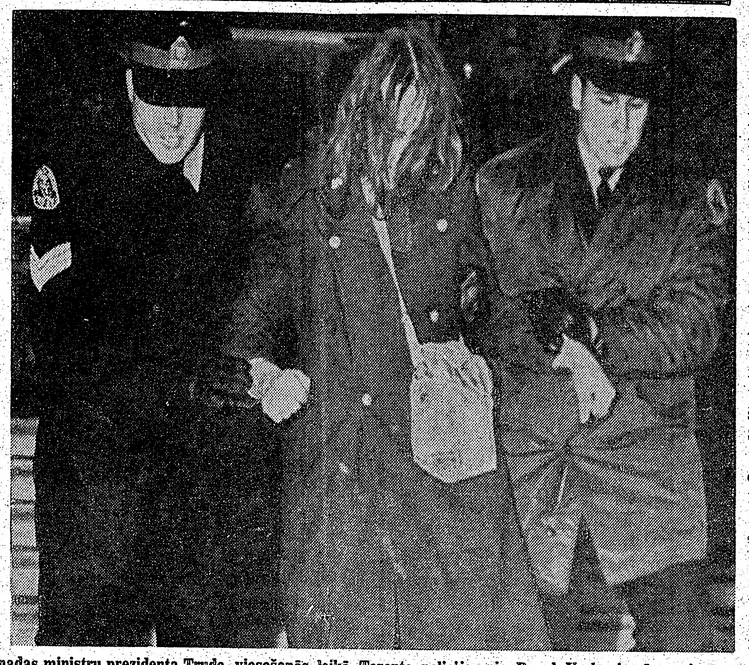

Kanadas ministru prezidenta Trudo viesošanās laikā Toronto policija pie Royal York viesnīcas pievāc aktīvākos demonstrantus.

Foto: A. Kalniņš

Norvēģijā sagaida kreiso valdību

Norvēģijas ministru prezidents Pers Bortens 2. martā paziņoja savu un 14 valdības kabineta locekļu atkāpšanos pēc vairāk kā piecu gadu valdīšanas. Krize iesākās, kad Bortens atzinās, ka viņš ir sniedzis slepenu kontroversālu informāciju par Norvēģijas lūgumu pievienoties Eiropas koptirgum. Premjērs vispirms noliedza, ka viņš būtu sniedzis slepenu ziņojumu, kas publicēts Oslo liberālā laikrakstā Dagbladet, bet vēlāk paskaidroja, ka viņš atklājis ziņojuma saturu vadošam koptirgus oponentam Arne Haugestadem. Bortens un viņa zemkopju vēlētāji nevēlējās Norvēģijas līdzdalību Eiropas koptirgū, sakarā ar stingrajiem lauksaimniecības un zvejniecības noteikumiem.

Bortens izteicies, ka sakarā ar sarunām Briselē par Norvēģijas uzņemšanu Eiropas koptirgū valdības informācija ir slepena. „Bet Norvēģijas līdzdalība Eiropas koptirgū ir svarīgs valsts jautājums, un mēs zinām, ka tauta ir dažādās domās„" nobeidza premjērs. 57 g. vecais ministru prezidents Pers Bortens ir centra partijas līderis un 1965. g. vēlēšanās izveidoja Norvēģijas pirmo valdību kopš 3 dekadēm bez sociālistu piedalīšanās. Bija nepieciešama liela politiska veiklība, lai vadītu centristu, liberāļu, konservātīvo un kristīgo koalicijas kabinetu iekšējās krizes laikā.

Bortens, paziņojot savu atkāpšanos, dziļi nožēloja, ka „meli to paātrinājuši 19 mēnešus pirms vēlēšanām". Sagaida, ka Norvēģijas sociālistu partija izveidos jaunu kabinetu un pārņems atkal varu, ko noturēja 30 gadus pirms savas sakaušanas 1965. gadā. Kaut gan Norvēģijas parlamenta priekšsēdim Berni Ingvaldsenam bija uzdots izveidot nesociālistu valdību, bet ir norādījumi, ka tas nav sekmējies, jo centra partija atteikusies atvietot Bortenu ar kādu citu koalicijas locekli. Bija jāgriežas pie strādnieku partijas vadītāja sociālista Brateli un jāaicina viņu izveidot mazākuma valdību. Pera Bortena centra partija valdīja koalicijā ar liberāļiem, konservātīvajiem un kristīgajiem. Viņiem parlamentā kopā bija 76 sēdekļi. Trigve Brateli ir gatavs atgriezt sociālistu politiku pie varas pirms paredzētām vispārējām vēlēšanām 1973. gadā.

Tā nobeidzās demonstrācija Kanadas ministru prezidenta viesošanās laikā pie Royal York viesnīcas Toronto — ar salauztiem un kaudzē samestajiem plakātiem starp atkritumu tvertnēm un citiem lūžņiem.

Foto: A. Kalniņš

Klods Flejs atbrīvots

Urugvajā partizāni 3. martā atbrīvoja amerikāņu speciālistu 65 g. v. Klodu Fleiju, pēc tam kad viņš bija turēts gūstā 8 mēnešus. Partizāni bija viņu atstājuši kādā nozagtā mazvāģītī pie angļu slimnīcas durvīm Montevideo. Pie Fleija atrada piespraustu zīmīti ka viņš cietis sirdslēkmi un stāvoklis nopietns. Viņam bija aizsietas acis. Fleijs ievietots slimnīcā ar nopietnu sirds slimību. Pēc izmeklēšanas ārsti izteikušies, ka viņa veselība nav apdraudēta, bet parakstījuši vismaz 3 nedeļas pilnīgu atpūtu. Ārsti noliedza intervijas ar Fleiju vismaz 7 nedēļas.

Fleijs pēdējo reizi bija rakstījis savai dzīves biedrei vēstuli decembrī, ka viņš iesprostots vistu būrī, 4 pēdas platā un 6 pēdas garā telpā. ASV augsnes speciālista Fleija dzīvesbiedre Mirjama izteikusies, ka viņa uzskata Fleija atbrīvošanu kā Dieva brīnumu. Par atbrīvošanu viņai paziņoja 26. g. v. dēls, students Kolorādo universitātē, kas saņēmis telefonisku ziņojumu no Montevideo par tēva atbrīvošanu. Mirjama Fleija, cik ātri vien iespējams, izlidos no Kolorādo uz Urugvaju.

Partizānu gūstā vēl atrodas angļu diplomāts Džefrijs Džeksons, ko nolaupīja 8. janvārī. Par spīti plašām meklēšanām, kuŗās iesaistīti 14.000 karavīru un policistu, Džeksona un viņa laupītāju atrašanās vieta tomēr nav uzzināta. Nesekmīgā meklēšana izsaukusi asu partijas vadītāju un parlamentāriešu kritiku, norādot, ka līdzīgas nesekmīgas medības notikušas arī pēc ASV militārā padomdevēja Daniela Mitrioni nolaupīšanas. Mitrioni noslepkavoja, kad valdības autoritātes atteicās izpildīt partizānu prasības un atbrīvot 170 apcietināto. Par spīti šai slepkavībai Urugvajas prezidents deklarēja, ka Džeksona gadījums nenozīmē politikas maiņu un noraida katru izspiešanu sarunās ar Tupamarosas partizāniem.

Kreisā spārna Tupamarosas partizāni smagi traucējuši tūrisma kustību Urugvajā. Partizānu militārā stila operācijas radījušas saspīlētu atmosfairu šajā citkārt tradicionāli mierīgajā Latīņamerikas valstī ar seriju diplomatu nolaupīšanām. Bagātie brazilieši un arģentīniešu tūristi pavada savus atvaļinājumus vai nu savā zemē vai citur. Atlantijas okeana piekrastes viesnīcas Urugvajā un kazīno paliek tukši un ārzemju valūta, ko iegūst no tūristiem, valsts trešā lielākā ienākuma, samazinājusies par 30 proc.

OREGONA

● Pēc notikušās gada sapulces un valdes un revīzijas komisijas vēlēšanām Oregonas latviešu biedrība darbosies šādā vadības sastāvā un amatu sadalījumā: valdes priekšsēdis Andris Ritmanis, vietnieks Imants Osis, sekretārs Uldis Sēja, kasiere Ilga Kurmiņa un informācijas nozares vadītājs Eduards Skudra; kandidāts Zigurds Ritmanis. Dāmu komitejas priekšniece ir Ella Lietuviete. Revīzijas komisijā darbosies pr-dis Žanis Zariņš, sekr. Kārlis Grants un loc. Juris Jurisons, kandidāts Jānis Kurmiņš.

Ed. Sk.

MONTREALA

● Gaidu (33. Bārtas) vienības gadasvētkos saņemti ziedojumi $90 apmērā, kas domāti vienības darba atbalstam. Ziedojuši: Trīsvienības draudze $30, Latviešu kreditsabiedrība 25, Daugavas vanadzes 15, katoļu draudze 10, A. Laizāns 5, V. Gīna ģimene $5, Alma Agruma loterijai ziedojusi spilvenu, S. Zariņa radioaparātu un Pēteris Agrums karoga pamatni un kātu. Gaidas rīko šāgada 13. martā draudzības dienu Latviešu namā plkst. 7 vakarā, kuŗā savus labvēļus pacienās ar pašceptām pankūkām.

Uzmanību! Svarīgs paziņojums!

Sakarā ar pilnīgu pārkārtojumu Dānijas brīvostas un muitas sistēmā no š. g. 1. aprīļa, varam izpildīt tikai tos Jūsu saiņu pasūtinājumus par līdzšinējām cenām, kas mūs būs sasnieguši ne vēlāk kā 20. martā.

TĀPĒC PASŪTINIET SAIŅUS
LIELDIENĀM NEKAVĒJOTIES!

Lai atvieglinātu mūsu vairumkrājumu pārcelšanu, dodam Jums vienreizēju izdevību nosūtīt augstākās kvalitātes preces par izpārdošanas cenām.
Piem.

IZPĀRDOŠANAS SAINIS 71.

Dāmu vatēts nailona mētelis „All weather coat" — silts un viegls. Lielā pieprasījuma dēļ atlikuši tikai vidējie un mazie lielumi. Dāmu vai kungu vilnas vai akrila jaka vai pulovers, 6 pāri dāmu vai kungu nailona vai krepnailona zeķes.
Cena, ieskaitot muitu, licenci, sūtīšanu u.t.t. $60.00

IMANTA PARCEL SERVICE
MOSEKAERET 6, 2880 BAGSVAERD
COPENHAGEN — DENMARK